

ЛАФЗИДА ТУРМАГАН СУД

...фуқаронинг ҳуқуқларини ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ҳимоя қилади. Лекин ўша органлардан бирининг ҳодими фуқаронинг ҳуқуқларини бузса-чи?

ТЕКШИРУВ ҚАЕРДА ЎТҚАЗИЛАДИ?

Одатда боғжона текшируви бир давлатдан иккинчи давлатга ўтганда амалга оширилади. Вилоятдан вилоятга ўтганда ҳам боғжона текшируви ўтказиладими?

ШАҲНОЗАНИНГ КЎЗ ЁШЛАРИ

...сизга рост гапни айтмоқчиман. Мен отамнинг ўлимида опам Шохиста ва укам Абдумаликнинг кўли борлиги ҳақида илк бор гувоҳлик бераман.

ЙЎЛДАГИ ҲАНГОМА

...барваста аёлларнинг тўйхонада кўзлари сузилиб ўйнашини кўз олдимга келтирдим. Ё ҳақ! Аёлларимизни пиёниста эркакларга менгашган ўзинг асра.

Mustaqillik huquq demakdir

Нидо

1997-йил 27-августдан чиқа бoshлаган

2006-йил 16-август, № 33 (502)

Тахлил

Беғижон ҚЎҚОНБОВ,
Тошкент вилояти прокурори

МАҚСАДИМИЗ ХАЛҚИМИЗГА ХИЗМАТ ҚИЛИШ

Мустақиллик йиллари республикада жуда катта ўзгаришлар юз берди. Бу демократик давлат, эркин фуқаролик жамияти барпо этишни мақсад қилган халқимиз учун синов йиллари бўлди. Мустақиллик деган нёзматнинг, демократик кадрларнинг нечоғли улғулгини англаб етган халқимиз ўзини танлаган йўлидан ҳеч қандай куч тўхтатиб қололмаслигини дунё аҳлига намойён этиб берди.

Жамиятнинг барча жабҳаларида олиб бориладиган ислохотлар юртдошларимиз дунёқарашда туб бурилишлар ясади. Умуминсоний ва миллий кадриятлар, демократик тамойиллар, ҳуқуқий маданиятга бўлган интилиш ортиб бораёпти. Мана шундай жараёнда нафақат назорат қилувчи ва текширувчи, балки фуқаро ва давлат манфаатларини бирдэй ҳимоя қилувчи органга айланиб улғурган прокуратура қандай ўрин тутмоқда?

Маълумки, бугун муайян ҳудуддаги қонунийлик аҳоли, фуқаролар

ҳуқуқ ва эркинликларининг ҳимояланганлик даражаси прокуратура фаолиятига бериладиган баҳо мезонидир. Президентимизнинг «...прокуратура халқ устидан назорат қилмаслиги, аксинча, унга хизмат қилмоғи керак» деган гапи Ўзбекистон прокуратураси фаолиятидаги асосий тамойилга айланган.

Тошкент вилоят прокуратураси органлари томонидан ҳам ҳудудда қонунийликни мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини муҳофаза қилиш, жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш борасида муайян ишлар қилинаёпти. Жорий йилнинг олти ойидаги фаолиятимиз ҳақида тўхталадиган бўлсак, иктисодийни эркинлаштириш, тadbirkorликни қўллаб-қувватлаш, қишлоқ ҳўжалигидаги ислохотларни чуқурлаштириш, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш, қонун, фармон ва қарорлар ижросини таъминлашга асосий эътибор қaratилди.

(Давоми 4-бетда).

Республика Бош прокуратурасида

Германия элчиси билан учрашув

Кеча Ўзбекистон Бош прокуратурасида Республика Бош прокурори Р.Қодиров ва Германиянинг мамлакатимиздаги фавкулда ва мухтор элчиси жаноб Ханс-Йоахим Кидерленнинг учрашуви бўлиб ўтди. Унда Бош прокуратуранинг халқаро ҳуқуқий бўлими бошлиғи Б.Абдувалиев ҳамда Ўзбекистон Ташқи ишлар вазирлиги бошқарма бошлиғи К.Юсупов ҳам иштирок этдилар.

Дўстона руҳда ўтган мулоқот чоғида юқори мартабали меҳмонга Ўзбекистонда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотлари, жазоларнинг либераллаштирилиши муносабати билан Жиноят кодексига киритилган ўзгаришлар ва қўшимчалар, жумла-

дан, 2008 йил 1 январдан бошлаб ўлим жазоси бекор қилиниши ва қамқоққа олишга санкция бериш ваколатининг судларга ўтказилиши ҳақида маълумот берилди.

Ўзбекистонда жиноий фаолиятдан олинган даромадларни легаллаштиришга ва терроризмни молиялаштиришга қарши норматив-ҳуқуқий база шаклланган бўлиб, Бош прокуратура ҳузуридаги Солиқ ва валютаси оид жиноятларга қарши курашиш департаментини Солиқ, валютаси оид жиноятларга ва жиноий даромадларни легаллаштиришга қарши курашиш департаментига айлантириш йўли билан молиявий разведканинг ваколатли

миллий органи тузилган.

Учрашувда томонлар Ўзбекистон ва Германия ҳукуматлари ўртасида 1995 йил 16 ноябрда Бонн шаҳрида имзоланган «Юқори даражада хавф туғдирувчи уюшган жиноятчилик, терроризм ва бошқа жиноятларга қарши ҳамкорликда курашиш тўғрисида»ги битим доирасида икки томонлама ҳамкорликни ривожлантириш имкониятлари ҳақида фикр алмашдилар.

Учрашув сўғинда томонлар ушбу мулоқот ўзаро тушуниш руҳидаги икки томонлама ҳуқуқий ҳамкорлик ривожига янги куч бағишлашга ишонч билдиришди.

Ўз мухбиримиз

Семинар

10 — 12-август кунлари Ўзбекистон Харбий прокуратурасида харбий прокуратура органларида хизмат қилаётган ёш ҳодимлар иштирокида «Ўзбекистон Куролли кўчларида қонунийликни таъминлаш ва мустаҳкамлашда харбий прокуратуранинг роли ва вазифалари» мавзусида семинар ўтказилди. Уни Ўзбекистон Бош прокурорининг ўринбосари — Республика харбий прокурори Шухрат Узоқов очиб, «Куролли кўчларда қонунийликни таъминлаш ва мустаҳкамлашда харбий прокуратуранинг роли ва вазифалари» тўғрисида маъруза қилди.

Амалий семинар бўлиб ўтди

Шунингдек, мамлакат президентининг «Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосини бекор қилиш тўғрисида»ги ва «Қамқоққа олишга санкция бериш ҳуқуқини судларга ўтказиш тўғрисида»ги фармонлари ҳақида «Ўзбекистон Республикасида ўлим жазосининг бекор қилиниши муносабати билан қабул қилиниши лозим бўлган қонунлар, норматив ҳуқуқий ҳужжатларни тайёрлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармойишининг моҳияти ҳақида тушунтиришлар берди.

Ҳозирги кунда харбий прокуратура органларида хизмат ўтаётган ҳодимларнинг 46 нафари ёш мутахассислардир. Семинардан мақсад уларнинг маҳоратини ошириш, вазифасини ҳозирги кун талаби даражасида бажариши учун зарур бўлган фан-техника янгиликларини улар эътиборига етказишдан иборатдир.

Халича Сулаймонова номидаги Ўзбекистон суд-экспертиза маркази директори С.Отаҳўжаев, Бош прокуратуранинг Қонунийликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокурортергов ҳодимлари малакасини ошириш марказининг катта ўқитувчиси О.Холиқов ҳамда бошқа мутахассислар ҳам ҳар хил турдаги экспертизаларни ўтказиш ва улар билан боғлиқ масалалар юзасидан қизиқарли чиқишлар қилишди.

Шунингдек, анжуманда Ўзбекистон харбий прокурорининг ўринбосари С.Жўраев, харбий прокуратуранинг бўлим бошлиқлари иштирок этишди. Семинар қатнашчилари ўзларини қизиқтирган саволларга жавоб олишди.

Ботирхўжа ҚУДРАТХЎЖАЕВ,
Ўзбекистон харбий прокурорининг катта ёрдамчиси

Парламентда

Ялпи мажлис

Кеча Қонунийлик палатасининг депутатлари 83га таштилан сўнг биринчи ялпи мажлиси йиғилди.

Мажлисини палата спикери Эркин Халилов очди. Шундан сўнг кун тартиби тасдиқлаб олинди. Унга ўкта қонун лойиҳаси киритилган бўлиб, улардан «2001 йил 31 майда Минскда имзоланган Евроосиё иктисодий ҳамжамиятининг имтиёзлари ва имунитетлари тўғрисидаги конвенцияга Ўзбекистон Республикасининг қўшилиши тўғрисида»ги ва «1999 йил 26 февралда Москвада имзоланган Боғжона иттифоқи ва ягона иктисодий ҳудуд тўғрисидаги шартно-

мага Ўзбекистон Республикасининг қўшилиши тўғрисида»ги қонун лойиҳаларини алоҳида кўрсатиш лозим. Улар Ўзбекистоннинг манфаатига хизмат қилувчи ўта муҳим ҳужжатлар ҳисобланади. Палатанинг халқаро ишлар ва парламентлараро алоқалар қўмитасининг аъзоси Ўлғубек Жалмонов ўз маърузасида шу фикрларни таъкидлади. Мухомамада қатнашган депутатлар Азамат Зиё, А.Саидов, А.Қозлов, О.Усаровлар «Евроосиё иктисодий ҳамжамиятининг имтиёзлари ва имунитетлари тўғрисида»ги конвенциянинг аҳамиятидан келиб чиқиб биратўла қабул қилиш-

ни таклиф этдилар. Шундан кейин қўйи палата депутатлари конвенцияни бир овоздан қабул қилишди. «Боғжона иттифоқи ва ягона иктисодий ҳудуд тўғрисидаги шартнома»га мамлакатимизнинг қўшилиши тўғрисидаги қонун лойиҳаси юзасидан депутат Т.Шайматов сўзга чиқиб, шартноманинг мамлакатимиз учун аҳамиятини кўрсатиб берди. Депутатлар У.Вафоев, Ф.Хотамов, С.Раҳматовлар ушбу қонунни бирйўла қабул қилишни таклиф этдилар. Шундан кейин мазкур қонун бир овоздан қабул қилинди.

Тадбир

Суд-экспертизасига бағишланди

Ўтган ҳафта Андижон вилоят суд-тиббий экспертиза бюросида Ўзбекистон суд-тиббий экспертиза бoш бюроси, Адлия вазирлигининг Х.Сулаймонова номидаги республика суд-экспертиза маркази, вилоят прокуратураси ва ички ишлар бошқармаси ҳодимлари иштирокида «Фавкулда ҳолатларда суд-тиббий экспертиза масалалари» мавзусида семинар бўлиб ўтди. Унда бош бюро бошлиғи З.Ғиёсов, республика суд-экспертиза маркази директори С.Отаҳўжаев, вилоят прокурори Б.Дехқонов, ИИБ бошлиғининг 1-ўринбосари А.Мақсудовларнинг маърузалари тингланди.

Атоқли экспертлар, вилоят ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг ҳодимлари иштирокида ўтган мазкур тадбирда жиноят жойини кўздан кечириш, турли ўриндаги экспертизаларни тайинлаш, бу ўринда тергов органлари ва экспертиза муассасалари фаолиятида вужудга келиши мумкин бўлган муаммоларнинг олдини олиш борасида мулоҳаза ва таклифлар билдирилди. Семинар йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Д.МАМАЖОНОВ,
Андижон вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
БОШ ПРОКУРАТУРАСИ
ХУЗУРИДАГИ СОЛИҚ,
ВАЛЮТАГА ОИД ЖИНОЯТЛАРГА
ВА ЖИНОЙИ ФАОЛИЯТДАН
ОЛИНГАН ДАРОМАДЛАРНИ
ЛЕГАЛЛАШТИРИШГА ҚАРШИ
КУРАШИШ**

ДЕПАРТАМЕНТИ ХАВАР ҚИЛАДИ

Тошкент шаҳридаги «Bek-Dior savdo» ва «Magnus biznes» хусусий фирмаларига қарашли дохиюналарида «Саффо хайдовчи Хожиматов йиғмаси» номли дори «Дори воситалари ва тиббий техника сифатини назорат қилиш» бош бошқармасининг хулосасига кўра қалбаки ва истеъмолга яроқсиз деб топилган.

Ушбу дорини тайёрлаб савдога чиқарган шахсларни аниқлаш бўйича олиб берилган ишлар натижасида илгари «Salvage» МЧЖда дилер бўлиб ишлаган Т.Султоналиев ва мазкур жамият раҳбари О.Хожиматовлар қалбаки усулда тайёрланган 300 дан ортиқ «Саффо хайдовчи Хожиматов йиғмаси»ни Тошкент шаҳрининг Юнусов ва Мирзо Улғабек туманларидаги дохиюналарга алдаш йўли билан ҳар бир кўтисини 1300 сўмдан, жами 390.000 сўмга топшириб, пулни бўлиб олганилиги маълум бўлди.

Қарши шаҳрида яшовчи Ш.Зиоров 2005 йил январь-ноябр ойларида «Ўзсаноатқурилишбанк»нинг Қашқадарё филиалидан 70.000, «Асакабанк» филиалидан 19.000, «Фаллабанк» филиалидан 18.000, «Халқ банк» филиалидан 14.450 ва «Ипотекбанк» филиалидан 18.000 АҚШ доллари сотиб олиб, фуқаро А.Абдуллаев билан қорабозорда ҳар бир долларнинг устига 10 сўмдан қўйиб сотганилиги аниқланди.

«Микрокредитбанк»нинг Мирзачўл бўлимига қарашли «Арсноф» минибанки бошлиғи А.Усаров тумандаги фермер хўжалиқларига иш ҳақи сифатида тарқатиш учун бандан олинган 9.200.000 сўм пулни кириш қўлмасдан, 7.600.000 сўмни хўжалиқларга тарқатиб, қолганини ўзлаштирган. Жиноятини яшириш мақсадида 1.600.000 сўм «Раҳмат» фермер хўжалиғига иш ҳақи сифатида берилганилиги тўғрисида банк ҳужжатларини расмийлаштирган.

Нукус шаҳридаги «Медиа-Нукус» хусусий фирмаси раҳбари Ш.Реймбева «Алоқабанк»нинг Қорақалпоғистон филиали мансабдорлари билан келишиб, ҳисоб-рақамда маблағ бўлмаса-да, 13.000.000 сўми борлиғи тўғрисида қалбаки маълумотни шахар ҳокимлигига тақдим этиб, улғуржи савдо рухсатномасини олган. Ушбу рухсатнома асосида 156.500 сўмлик улғуржи савдонга амалга оширган.

Фирманинг ҳисоб-рақамига 2006 йилнинг 18-19 июл кунлари келиб тушган 67.700.000 сўм пул трансакция рақамига ўтказилган бўлса-да, банк мансабдорлари департамент органига маълумот тақдим этмасдан, 56.800.000 сўмни 20 июл кунги фирманинг янгидадан очилган «Пахтабанк»нинг Нукус шаҳар бўлимидаги ҳисоб-рақамига ўтказиб берганлар.

Самарқанд вилоятида фуқаро У.Бобоновнинг ноқонуний равишда 1000 АҚШ доллари ва О.Ахмедовга 1.230.000 сўмга сотатган вақтида ушланиб, унинг ёнидан топишган 30.300 доллар ва 595.000 сўм дилии ашё сифатида олинган.

Қосон шаҳар Навбахор кўчаси 23-уйда яшовчи О.Исломов уйда пахта ёғи ишлаб қақрадиغان яширин цех ташкил қилиб, 1.000.000 сўмлик 2220 кило чигитни «Қосон пахта» ОАЖдан 444.000 сўмга сотиб олганини аниқланди. Ундан 1 та мойбужу, 2220 кило чигит, 100 кило кунжара, 60 литр ёғ дилии ашё сифатида олинган.

Юқоридаги барча ҳолатлар юзасидан Ж.Книнг тегишли моддалари билан жиноят иши қўзғатилган.

Одатда ҳуқуқлари поймол қилинганда фуқаро ҳақиқат истаб бирор ҳудудни ҳимоя қилувчи органга мурожаат қилади. Бу суд, прокуратура ёки милиция бўлиши мумкин. Агар аксинча бўлса, яъни уша органлардан бири қонуни бузса-чи? Унда фуқаро додани кимга айтади? Шундай ҳолатни «Кўхунур-2000» МЧЖ раҳбари Т.Назарматов бошидан ўтказди. У қарийб

тўрт йил ўз ҳақини ололмай сарсон бўлди.

2002 йил 25 мартда «Кўхунур-2000» билан Жиззах вилоят хўжалиқ суди ўртасида қурилиш-таъмирлаш ишларини бажариш бўйича шартнома тўзилди. Шартномага асосан «Кўхунур-2000» ишларни тўлиқ бажаради. Аммо хўжалиқ суди келишилган 3.807.596 сўмни унинг ҳисобига ўтказиб бермайдди. МЧЖ раҳбари Т.Назарматов вилоят хўжалиқ судининг раиси К.Синдоровнинг олдига киради. Раис уни эртага кел деб чиқариб юборади. Лекин раиснинг «эртаси» тўғаймайдди.

Хар қандай мамлакатнинг иқтисодий юқсалишида хўсусий мулкчилик алоҳида ўрин эгаллайди. Шунинг эътиборига олган ҳолда мамлакатимизда тадбиркорликни қўллаб-қувватлашга қаратилган қонун, фармон ва қарорлар қабул қилинди.

Иқтисодимизни ривожлантириш, ислоҳ қилиш таваккалчилик ёки бирор давлатнинг амалиётинан андоза олиш асосида эмас, балки миллий аниқ ва қадриятларни ҳисобга олган ҳолда, пухта ўйланган тизим асосида амалга оширилмоқда.

ҚОНУНИЙЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ — БОШ МАҚСАД

2005 йил кичик бизнес ва хўсусий тадбиркорликнинг жадал ривожланиши учун янги даврни бошлаб берди дейиш мумкин. Давлатимиз раҳбарининг 14 июндаги «Тадбиркорлик субъектларини ҳуқуқий ҳимоя қилиш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармонида асосан прокуратура органини зиммасига назорат органиларни мансабдорларининг тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларини бузганилиги учун жазо муқаррарлигини таъминлаш вазифаси юклатилди.

Жорий йилнинг ўтган даврида Муборак туман прокуратураси томонидан бу йўналишда бирмунча ишлар қилинди. Тадбиркорлар билан урчулашлар ташкил қилинди. Уларнинг аризаларини қонуний ҳал қилиш чоралари қўрилди. Негаки, ҳамон мансабидан фойдаланиб, тадбиркорларнинг манфаатига зийн етказган мансабдорлар учраб турибди. Хусусан, «Муборак пахта тазалаш заводи» очик акционерлик жамиятининг шахобча мудири Т.Мама-

Сарсонгарчилик жонига теккан Т.Назарматов Адлия вазирлигига шикоят қилади. Вазирлик мутасаддилари эса унга Олий хўжалиқ судига мурожаат қилиши лозимлигини айтишади. У Жиззах вилоят хўжалиқ суди 3.807.590 сўм қарзни ўз вақтида тўламаганилиги сабабли қорхона моддий зарар кўрганини баён қилиб, жавобгар ҳисобидан тўловни кечиктирганлиги учун кечиктирилган сумманинг 50 фоизи — 1.903.795 сўм пеня ҳамда 15.430.360 сўм бой берилган фойдани ўндириб беришни сураб судга даъво аризасини киритади. Ўз навбатида ушбу ариза Олий хўжалиқ судининг хати билан Сирдарё вилоят хўжалиқ судига юборилди. Судини қўриб чиқиб, даъвоини рад қилади ва даъвогар ҳисобидан судлар ва адлия органларини ривожлантириш жамғармасига 158.324 сўм бож ўндирилсин деб қарор чиқаради.

Ҳуқуқлари поймол бўлаётган даъвогар Сирдарё вилоят хўжалиқ судининг ҳал қилув қароридан мулқо-

норозилигини билдириб, Республика Бош прокуратурасига шикоят қилади.

«Жиззах вилоят хўжалиқ суди биносини таъмирлаб, бажарилган ишлар учун тўланмаган пулни ўндиролмай 2002 йилдан бунён Тошкент, Сирдарё, Жиззах вилоят хўжалиқ судларига сарсон бўлиб юрсам-у, даъвом рад этилиб, мендан бож ўндирдиш учун суднинг ҳал қилув қарори чиқиб қандай қарайсиз? Хўжалиқ судлари «Қарга қарганинг кўзини қўймайди» деган мақолга амал қилиб, мени овора қилди. Ушбу шикоятни адолатли ҳал қилиб беришингизга ишонаман...», — дейди Т.Назарматов аризасида. Унинг аризи эътиборсиз қолмади. Ушбу шикоят бўйича Сирдарё вилоят прокуратураси ишни атрофича ўрганиб, Олий хўжалиқ судининг қасасия судлов ҳайъатига протест киритди.

Нихоят, бир неча йилдан бунён давом этаётган «Кўхунур-2000»нинг оворагарчилигига чек қўйилди. Олий хўжалиқ судида ишга доир барча ҳуж-

жатлар атрофича ўрганилиб, Сирдарё вилоят хўжалиқ судининг 2006 йил 28 апрелдаги ҳал қилув қарори бекор қилинди. Даъвогар томонидан 2002 йил декабр ойида 3.807.590 сўм ҳал қилув бажарилганилиги ҳақида тўзилган далолатномани жавобгар 2004 йил 30 июнда имзолаб, қарзни тан олган ва уни кечиктириб, бўлиб-бўлиб тўлаб келган. Охириги 314.600

сўм 2006 йилнинг 2 феврал 17-сонли тўлов топшириқномаси билан амалга оширилган. Қарз бўлиб-бўлиб тўлангани боис ўртада пеня вуқудга келган ва Жиззах вилоят хўжалиқ судидан «Кўхунур-2000» МЧЖ фойдасига 1.903.785 сўм пеня ўндирилиши тўғрисида ҳал қилув қарори қабул қилинди.

Авалло, ҳар бир тадбиркор ўз ҳақ-ҳуқуқини мукаммал билса, керак пайтда ўзини ҳимоя қилиб, ҳақини талаб қила олса қонунбузчиликлар кескин камайган бўлар эди.

Тоҳир АЗАМатов,
Республика Бош прокуратураси
бўлим прокурори

Раиснинг кирдикорлари

Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 24 декабрдаги 607-қарорига асосан «Пахтакор» ширкати фермер хўжалиқларига айлантирилган бўлди. Шунда ширкат хўжалиғи раҳбари — Ражаб Нуров ётиб қолгунча, отиб қол қалбида иш тутди. Ширкат балансида бўлган ТГЗ-100 К-11 ва Т-28 Х-4 МХ маркали тракторларни «эскирган» дея ҳисобдан чиқарди. Бу билан хўжалиққа 2.619.016 сўм зарар етказилганини ўйлаб ҳам ўтирмади. Хўжалиқ бош ҳисобчиси М.Соқиевни эса «ТАЗ-5204» маркали «бензовоз» билан сийлади.

Р.Нуров бу билан қаноатланмади. Ширкат аъзолари хўжалиқнинг шийлоғи «раис бобовнинг» «Гулнора-Нур» деҳқон хўжалиғига сотиб юборилганини анча кейин эшиттиди.

Р.Нуров «Жаҳонгир-Эсон» фермер хўжалиғи раҳбари Ф.Давронов билан илгарироқ тил топишган эди. Жиноий шериклар фермер хўжалиғи ва «Пахтакор» ширкати ўртасида 2004 йил март ойида хизмат кўрсатиш шартномасини тўзишган. Унга асосан чигит экиш ва парваришлаш учун 5.187.743 сўмлик техник хизмат кўрсатилгани хўжалиқларга тиркаб қўйилди.

Бир қўллаб экиб, икки қўллаб йиғишнинг гашти бўлакча бўларканми, Р.Нуров Ҳасан Нажимовни учратганда, очигини айтиб қўяқолди:

— Ҳасанбой, Сизга бир маслаҳат. Ширкатни фермер хўжалиқларига айлантиратилми. Фермерликка кўнчилик ариза берган. Ҳўп десангиз фермер хўжалиғи ташкил қилиб, ер олишнингизга ёрдам бераман. Фақат бироз қаражати бор...

Р.Нуров ширкатга тегишли ерлар фермер хўжалиқларига туман ҳокимиятидаги махсус комиссия томонидан тендер асосида берилишини билмас эди десак, хато бўлади. Аммо «раис бобов» жиноятга қўл урди.

Ҳадисда айтилишича, пайғамбаримиз ҳузурига бир одам келди ва «Эй, оллоҳнинг расули, мента насиҳат қилинг!» деган эди, расулудлоҳ «Қилаётган ишнингнинг яқини ҳақида ўйла» деб буюрди. Р.Нуров ҳам қилишнингнинг оқибатини ўйлаб кўрганида бутун эл олдиди мулзам бўлмасди.

Фурқат МАҲМУДОВ,
Қоровулбозор туман прокурори

ТАЛОН-ТАРОЖГА ҚАРШИМИЗ

Ҳуқуқий ислохотлар замирида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилиш ётади. Бу прокуратура органиларига ҳам энг асосий вазифа сифатида юклатилган.

Ҳуқуқий тарғиботнинг турли усулларидан фойдаланилаётган бўлса-да, айримлар ҳамон қонунбузарликка йўл қўйишарди. Мисол учун Зомин туманидаги «Машина-трактор парк» АЖ омбор мудири Эргаш Абдиқуловнинг қилмишини олайлик.

Акциядорлик жамияти фермер хўжалиқларига тегишли 8790 гектар ерни шудгорлаш юзасидан шартнома тўзган. Шу мақсадда 51 та «Магнум» трактори ишга жалб қилинган. Ёқилги-мойлаш материаллари омбор мудири Эргаш Абдиқулов уларни дизел ёқилғисини билан таъминлаш лозим эди. У 2005 йил ноябр-декабр ойларида шудгорлаш ишларига 469.745 литр, хўжалиқдан-хўжалиқга кўчиш учун 23.225 литр ёқилғи етказиб берган. Ҳисоботга кўра унда 1.012.788 сўмлик 4655 литр ёқилғи қолди лозим бўлса-да, лекин ёқилғи мавжуд эмаслиги маълум бўлди. Э.Абдиқулов эса бухгалтерия ҳужжатларини сохталаштириб, 4655 литр ёқилғи борлиғи ҳақида бир неча марта ҳисобот топширган.

Шунга ўқшаб яна қўллаб-қўлланган келтириш мумкин. Бундай ҳолатларга қарши биргаликда қурашилса қонунийлик таъминланган, агар соҳада янада катта ютуқларга эришилган бўларди.

Ҳамид МУСАЕВ,
Зомин туман прокурори

Бозор иқтисодиётини модернизациялашда пул эмиссиясини қисқартириш мумкин аҳамият касб этади. Чунки пулнинг банкдан ташқари айланиши инфляцияни кучайтириб, мош, нафақа ва бошқа тўловларнинг кечикишига сабаб бўлади. Шунинг учун аҳолининг бўш маблағларини омонатга жалб қилишга давлат мақсадида эътибор қаратилмоқда. Банклар эса омонат маблағлар учун фойза ставкаларини оширмоқда. Энг мумкин, банк омонатчиларининг ишончини қозонса, омонатга хиёнат қилмаса бўлгани. Афсуски, айрим банк ходимларининг қилиши баъзан барча саяй-қаракатларини йўққа чиқармоқда.

Банкка ишонч бор, аmmo...

«Савдогарбанк»нинг Сирдарё шаҳар бўлими бошқарувчиси Даврон Жўраевни бу лавозимга тайинлагунчага интизомли ходим сифатида билишарди. Бошқарувчи биринчи навбатда банк ва молияга оид қонунчиликка риоя этилиши учун масъулдир. Лекин мансаб деганларни инсонини хар қўйга солар экан. Даврон Жўраев бир зумда ўзгарди. Унинг ўзи қонунбузилишларнинг ташаббускори бўлиб қолди.

Фуқаро Раҳматжон Исмомов тоғганини йиғиб, ушбу банкка кўтариб келди. Дастлаб 6.000.000 сўм пулни яхши ният билан «эгаси кўрсатилмайдиган» омонатга қўйди. 2005 йил 27 апрелда эса унга яна 9.000.000 сўмини қўйди. Омонатчи пулимага пул қўйишлари, бирим ўн бўлади деб юрган пайтда унинг пулларига бошқа

киши эга чиқа бошлади. Бу банк бошқарувчиси Даврон Жўраев эди. У аввал 2.850.000 сўм, 2005 йил 7 январ кунини 1.530.000 сўм, 24 январ кунини 1.900.000 сўм, 20 июл кунини 9.000.000 сўм, жами 15.605.000 сўм пулни олиб, ишлатиб юборди.

Бу ҳам етмагандек 22 июл кунини Д.Жўраев «Миржалол Азамат» фермер хўжалиғи раҳбари О.Тинибоевдан муҳр ва имзо қўйилган тўлов топшириқномаларини олади. Ушбу ҳужжатга сохта маълумотлар киритиб, 3.500.000 сўм пулни фермер хўжалиғининг депозит ҳисоб-рақамидан «Отабек» фермер хўжалиғининг ҳисобига моддий ёрдам тариқасида ўтказиб юборади. Шу куннинг ўзидаёқ бу пул Жўраев Отабекнинг 20206-омонат жамғармасига ўтказиб берилди.

Даврон Жўраев мазкур омонат ҳисоб-рақамига келиб тушган 3.500.000 сўмни 22 июл кунини чиким ҳужжатларини расмийлаштириб, нақд пул шаклида олади...

Бундай суистеъмолчиликларга берилган ушбу шахс ҳизмат вазифасига совуққонлик билан қараб келган. 2005 йилнинг 1 октябргача банкнинг тўлов мuddати ўтган кредитлари миқдори 122.638.000 сўмни ташкил этган. Ажратилган кредитлар учун фойза тўловлари бўйича мuddати ўтган қарздорлик ҳам кам эмас — 106.828.000 сўм.

Прократура юқорида қўрсатилган қонунбузилишларни бартараф эттириб, банк бошқарувчиси тегишли жавобгарликка тортилади.

Бекзод ХОЛИҚОВ,
Сирдарё вилояти
прокуратураси бўлим прокурори

ТЎЛАШГА ИМКОНИ БЎЛМАСА...

Фуқаро чет элдан сотиб олган машинаси учун давлат божни тўлашга имконияти бўлмаса унга қандай чора кўрилади?

Мансур ШЕРАЛИЕВ,
Сардоба тумани

— Ўзбекистон Божхона кодексининг 108-моддасига мувофиқ божхона тўловлари божхона декларацияси қабул қилингунга қадар ёки қабул қилиниши билан бир вақтда тўланади.

Тўловчига божхона органининг қарорига асосан тўловларни кечиктириб ёки бўлиб-бўлиб тўлаш имконияти, божхона тўловларининг тўлашни кафолатланган тақдирда, берилиши мумкин. Божхона тўловларини тўлаш товарлар ва транспортларни гаровга қўйиш, учинчи шахснинг кафолати ёхуд тегишли суммаларни божхона органининг депозит ҳисоб-варағига ўтказиш йўли билан таъминланади.

Божхона тўловларини тўлашни кечиктириш ёки бўлиб-бўлиб тўлаш божхона декларацияси қабул қилинган кундан бошлаб икки ойдан ош-

маслиги лозим. Кечиктириш ва бўлиб-бўлиб тўлаш имконияти берилган тақдирда қонун ҳужжатларида назар тутилган тартибда фоизлар ундирилади.

Ушбу кодексга мувофиқ тўланмаган божхона тўловлари божхона органи томонидан сўзсиз тартибда, пеняси билан ундирилади.

Божхона тўловларини тўлашдан бўйин товланган ёки тўловчида пул маблағлари бўлмаган тақдирда ундирув қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда амалга оширилади.

Таъкидлаш лозимки, автомобилни мамлакатимизга олиб кирган шахс уни эркин муомалага чиқариш режимида мувофиқ бож тўлаш учун пули бўлмаган тақдирда ушбу автомобилни Ўзбекистондан олиб чиқиб кетиши мумкин.

Саволларга Ўзбекистон Божхона қўмитаси раисининг ўринбосари Р.МАНСУРОВ жавоб берди

ТЕКШИРУВ ҚАЕРДА ЎТКАЗИЛАДИ?

Одатда божхона текшируви бир давлатдан иккинчи давлатга ўтганда амалга оширилади. Лекин ҳозир вилоятдан вилоятга ўтганда ҳам божхона текширувлари дуч келяпти. Шу тўғрисида?

Курбон НУРБОЕВ,
Самарканд шахри

— Давлат божхона хизмати тўғрисидаги қонун ва Ўзбекистон Президентининг 2006 йил 9 мартдаги 302-қарори орқали божхона органлари зиммасига юкланган вазифаларни бажариш мақсадида транзит тарзида мамлакат ҳудуди орқали ўтаётган товар ва транспортларнинг ушбу ҳудудда қолиб кетиши ҳамда транзит тарзида ҳаракатланаётган транспортларда юқори ликвидли товарларнинг Ўзбекистондан ноқонуний олиб чиқиб кетилишининг олдини олиш мақсадида айрим пунктларда божхона назорати ўрнатилди.

БОЖ НИМАГА АСОСАН ҲИСОБЛАНАДИ?

Хорижий давлатдан юртимизга олиб келинаётган автомобилларга бож нимага асосан ҳисобланади?

Дилшод ТУРСУНОВ,
Нуробод тумани Найманобод қишлоғи

— Маълумки, автомобил (ташқи иқтисодий фаолият товар номенклатураси бўйича коди 8703) жисмоний шахслар томонидан Ўзбекистон ҳудудига икки хил, яъни ўз эҳтиёжи учун ёки тижорат (сотилш) мақсадида олиб келиниши мумкин. Олиб келиш мақсадида қараб ундирилган бож турлича бўлиши мумкин.

1) Автомобилни жисмоний шахслар Ўзбекистонга ўз эҳтиёжи учун олиб келганда амалдаги қонунчиликка мувофиқ божхона тўловларидан имтиёз олиш ҳуқуқига эгалар. Жумладан, жисмоний шахслар бошқа давлатдан қиймати 1000 АҚШ долларигача бўлган микдорда товар олиб кирганда (чегаралош давлатлардан олиб килинадиган ноэтиқ-

овкат истеъмол товарлари бундан мустасно) бож ундирилмайди. Чегаралош давлатлардан олиб килинадиган ноэтиқ-овкат истеъмол товарлари учун божсиз олиб кириш меъёри 50 АҚШ доллари этиб белгиланган ва Ўзбекистонга олиб килинадиган истеъмол товарларининг рўйхати Адлия вазирлиги томонидан 2003 йил 21 майда 1242-рақам билан қайд этилган. Шунинг таъкидлаш лозимки, ташқи иқтисодий фаолият товар номенклатураси бўйича коди 8703 бўлган автотранспортлар ушбу истеъмол товарлари рўйхатига киритилган.

Жисмоний шахслар ўз эҳтиёжи учун олиб килиётган товарлар микдори юқорида қайд этилган меъёр-

лардан ошганда ушбу ортиқча қисмдан бож ундирилади.

Шу муносабат билан жисмоний шахслар ўз эҳтиёжи учун олиб кираётган автомобиллардан қуйидаги божхона тўловлари ундирилади:

— автомобилларни божсиз олиб кириш меъёридан ортиқ бўлган қийматнинг 20 фоизи микдоридан жисмоний шахслардан ундирилган йиғим;

— Ўзбекистон Президентининг 2005 йил 19 сентябрдаги 183-қароридан белгиланган ставкаларда автомобилларни божсиз олиб кириш меъёридан ортиқ бўлган қийматдан импорт божни (қўчирма илова қилинади);

— Ўзбекистон Президентининг 2005 йил 27 декабрдаги 244-қароридан белгиланган ставкаларда акциз солиғи (қўчирма илова қилинади);

— Ўзбекистон Солиқ кодексига мувофиқ товарларни божсиз олиб

кириш меъёридан ортиқ бўлган қийматдан 20 фоиз ставкада қўшилган қиймат солиғи.

Қўшилган қиймат солиғи қуйидагича ҳисобланади:

$K_{\text{қс}} = (C_6 + B_6 + A_6) \times C / 100$
бу ерда $K_{\text{қс}}$ — қўшилган қиймат солиғи суммаси;

C_6 — импорт қилинадиган товарнинг божхона қиймати;

B_6 — божхона божни суммаси;

A_6 — акциз солиғи суммаси;

C — қўшилган қиймат солиғининг фоизлардаги ставкаси (20 фоиз).

— Ўзбекистон Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 30 апрелдаги 204-қарорига мувофиқ автомобилларни божхона расмийлаштирувдан ўтказганлик учун автомобилларни божсиз олиб кириш меъёридан ортиқ бўлган қийматнинг 0,2 фоизи микдоридан йиғим ундирилади;

2) Автомобилни жисмоний шахслар Ўзбекистон ҳудудига тижорат

мақсадида олиб келганда қўшилган қиймат солиғи ва импорт божини ўрнига ягона божхона тўлови тўлайди. Ушбу тўлов ставкаси Вазирлар Маҳкамасининг 2002 йил 27 сентябрдаги 335-қарорига мувофиқ автомобил учун 70 фоизни ташкил этади.

Божхона тўловининг ушбу тури Адлия вазирлигида 2002 йил 10 июнда 1148-рақам билан қайд этилган «Ягона божхона божини ундириш ва унинг суммасини давлат бюджетига ўтказиш тартиби тўғрисидаги низоом»га мувофиқ ҳисобланади.

Ушбу ҳолда акциз солиғи Ўзбекистон Президентининг 2005 йил 27 декабрдаги 244-қароридан белгиланган ставкаларда ундирилади.

Бундан ташқари, Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 3 апрелдаги 204-қарорига мувофиқ автомобилларни божхона расмийлаштирувдан ўтказганлик учун 0,2 фоиз микдоридан йиғим ундирилади.

МАШИНА СОТИБ ОЛМОҚЧИМАН

Мен чет элдан ишлаб чиқарилган машина сотиб олмақчиман. Айтинг-чи, юртимизга олиб келинган бундай машиналарнинг ўтирилмаслиги ёки юртимизга ноқонуний олиб келилмаганини қандай билиш мумкин?

Мурод МИРЗАБОВЕВ,
Тошкент шаҳри

— Ўзбекистон жиноятчиликка қарши курашишга қаратилган қатор халқаро конвенцияларга, жумладан 1994 йил 28 сентябрдан Жиноят полициясининг халқаро ташкилоти (Интерпол)га аъзо ҳисобланади.

Вазирлар Маҳкамасининг 1994 йил 29 ноябрдаги «Ўзбекистон Республикасида Интерполнинг миллий марказий бюросини ташкил этиш тўғрисида»ги қарорига мувофиқ Интерпол бош қотибяти ва ушбу халқаро ташкилотга аъзо давлатлар миллий марказий

бюроларига қидирувда бўлган нарсалар тўғрисида сўровнома юбориш ва маълумот олиш Ўзбекистондаги Интерполнинг миллий марказий бюроси ваколати доирасига қиради.

Шу муносабат билан мамлакатимизга олиб келинган автомобилнинг қонунийлигига шубҳа пайдо бўлганда Интерполнинг Ўзбекистондаги миллий марказий бюросига мурожаат қилиш мақсадида мувофиқдир.

Бундан ташқари, жиноятчиликка қарши курашишда ҳамкорлик қилиш доирасида Ўзбекистоннинг давлатлараро, ҳукуматлараро ва идоралараро битимлари мавжуд бўлиб, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари қидирувда бўлган транспортни аниқлаш мақсадида ушбу битимлар ва ўз ваколатлари доирасида халқаро ташкилотлар ва бошқа давлатлардаги ваколатли органлар билан ҳамкорлик қилиши мумкин.

ОЛИБ КИРИШ ҚАНДАЙ КЕЧАДИ?

Сўнги пайтларда юртимиз кўчаларида юрган автомобиллар орасида Қозғоғистон номери билан юрганлар анчагина. Улар юртимизга қандай олиб килилади?

Жаҳонгир АЛИМОВ,
Тошкент шаҳри

— «Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб килиётган транспорт воситаларини расмийлаштириш тартиби тўғрисида»ги низоомга мувофиқ автомобилларни мамлакатимизга вақтинча олиб киришга рухсат бериш учун ўлган хорижий давлатда рўйхатдан ўтган бўлиши лозим.

Ўзбекистонда доимий яшаш жойи бўлмаган чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар шахсий эҳтиёжини қондириш мақсадида олиб кираётган автомобилларнинг Ўзбекистонда вақтинча бўлиш муддати қайд этиб ўтилган фуқароларнинг аризалари ва уларнинг Ўзбекистонда бўлиш муддати асосида белгиланади.

Қайд этиб ўтилган фуқаролар шахсий эҳтиёжини қондириш мақсадида олиб кираётган автомобилларнинг Ўзбекистонда вақтинча бўлиш муддати 3 ойгача бўлган тақдирда ушбу фуқаролар «Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб килиётган транспорт воситаларини расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги низоом»нинг 1-иловасида кўрсатилган «Автотранспорт воситасини қайта олиб чиқиш тўғрисида мажбурият» варақасини тўлдириб, чегара божхона постига тақдим этишлари керак.

Бошқа ҳолларда эса (қайд этиб ўтилган низоомнинг 10-бандида назарда тутилган ҳол бундан мустас-

но) вақтинча олиб килиётган автомобиллар учун белгиланган тартибда божхона юк декларациялари тўлдирилади ва ушбу автомобиллардан Вазирлар Маҳкамасининг 2004 йил 17 августдаги «Ўзбекистон Республикаси ҳудудига товарлар ва транспорт воситаларини четдан вақтинча олиб келиш шартлари тўғрисида»ги қарорига мувофиқ даврий божхона тўловлари ундирилади.

Мазкур норматив-ҳуқуқий ҳужжатга мувофиқ Ўзбекистоннинг жисмоний ва юридик шахслари томонидан четдан олиб келинадиган автомобиллар вақтинча олиб кириш режимида қайта тўлдирилмайди. Ўзбекистоннинг қонун ҳужжатлари ва халқаро шартномаларида белгиланган ҳоллар бундан мустасно.

Шу ўринда таъкидлаш лозимки, жорий йилнинг апрел-май ойларида Давлат божхона қўмитаси Ички ишлар вазирлиги ҳамда Миллий хавфсизлик хизмати билан ҳамкорликда Тошкент шаҳрида бошқа давлатлардан вақтинча олиб келинган 79 та автомобил амалдаги қонунчиликни бузган ҳолда мамлакатимизда вақтинча турганлиги аниқланди. Уларнинг аксарияти Қозғоғистон фуқароларига тегишлидир. Ушбу ҳоллар бундан тўғриван материаллар чора кўриш учун судларга юборилди ва ҳозир ушбу йўналишдаги ишлар республика миқёсида давом эттирилмоқда.

СОВҒАГА БОЖ...

Менга чет элдан яшайдиган табиғий машина совға қилса, уни ҳужжатлаштириш қандай кечади? Совға қилинган машина учун бож тўланадими?

Толмас РУСТАМОВ,
Жиззах шаҳри

— Ўзбекистонга олиб келинаётган автомобилларни божхона расмийлаштирувдан ўтказиш «Ўзбекистон Республикаси божхона ҳудудига олиб килиётган транспорт воситаларини расмийлаштириш тартиби тўғрисидаги низоом» асосида амалга оширилади.

Амалдаги қонунчиликка мувофиқ жисмоний шахслар Ўзбекистонга олиб келаяётган автомобилларни божхона расмийлаштирувдан ўтказишда божхона тўловларидан (божсиз олиб кириш меъёридан бундан мустасно) имтиёз бериш назарда тутилмаган.

ҚАНДАЙ ИМКОНИАТ БЕРАДИ?

Ўзбекистон божхонага оид қандай халқаро битимларга аъзо ва бу аъзолик бизга қандай энгилликлар беради?

Элмурод НИШОНОВ,
ЎзЖТУ талабаси

— Бугунги кунда Ўзбекистон божхона ишига оид 15 та халқаро конвенцияга аъзо бўлиб, Дипломатик муносабатлар тўғрисидаги конвенция (Вена, 1961 й.), Божхона ҳамкорлиги кенгаши (Жаҳон божхона ташкилоти)ни ташкил этиш тўғрисидаги конвенция, МДП китобчасини татбиқ этган ҳолда юқори халқаро ташқи тўғрисидаги конвенция, Психотроп моддалар тўғрисидаги конвенция ва Наркотик воситалар ва психотроп моддаларнинг ноқонуний айланишига қарши кураш тўғрисидаги БМТнинг конвенцияси шулар жумласидандир.

Божхона иши соҳасидаги ҳамкорликни ривожлантириш мақсади-

да 103 та халқаро, 30 та ҳукуматлараро ва 73 та идоралараро келишув, битим ва баённомалар имзоланган. Бунинг натижасида ташқи иқтисодий фаолиятни, жумладан божхона ишини тартибга солиш билан боғлиқ норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар халқаро ҳуқуқ меъёрларига мувофиқлаштирилмоқда. Наркотик ва психотроп моддаларнинг ноқонуний айланишига, божхона қоидалари бузилишига қарши курашишда қайд этиб ўтилган ҳужжатлар доирасида МДҲга, Евро-сиё иқтисодий ҳамжамиятига, Европа иттифоқига ҳамда ЭКОга аъзо давлатлар божхона хизматлари билан яқиндан ҳамкорлик қилинапти.

Mustaqillik eng oliy ne mat

(Давоми. Бошланғичи 1-бетда).

Фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, давлат ва жамият манфаатларини ҳимоя қилиш борасида ўтказилган 448 та текшириш натижасига кўра 4289 та прокурор назорати ҳужжатлари қўйилган, мансабдорларнинг қонунга зид 977 та ҳужжати протест асосида бекор қилинди. 2485 нафар шахс маъмурий ва 1280 нафар шахс моддий жавобгарликка тортилди. Жиддий қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 143 та жиноят иши қўзғатилди. Давлат ва жамиятга етказилган 235.9 млн. сўм зарарни айбдорлар иштиёрий равишда тўлашди. 10.386.000.000 сўмлик зарарни ундириш ҳақида судларга даъ-

Саҳифаларимизда Тошкент вилояти

Умумий ер майдони 15,3 минг квадрат километрини ташкил этувчи Тошкент вилояти мамлакатимизнинг энг саноатлашган ҳудудларидан бири ҳисобланади. Вилоятда 6 та шаҳар, 15 та туман ва улар таркибидagi 10 та шаҳарча, 18 та шаҳар кўрғони ва 146 та қишлоқ фуқаролар йиғини мавjud бўлиб, икки ярим миллионга яқин аҳоли истиқомат қилади. Айни пайтда вилоятда 890 та мактаб, 73 та касб-ҳунар коллежи, 505 та мактабгача болалар муассасалари фаолият кўрсатиб келмоқда.

афсуски, бу борада ҳам қонунбузилишларга йўл қўйилаётгани аниқланган. Шунга кўра 91 киши интизомий ва маъмурий жавобгарликка тортилган.

Зангиота туман ҳокимиятида ўтказилган текширишда «Бўзсув» ҚФЙдаги «Янги турмуш» маҳалласи аҳолининг болалар боғчаси ноқонуний равишда «Бўзсув лоласи» корхонасига бериб юборилгани ҳақидаги аризаси белгиланган тартибда кўриб чиқилмагани аниқланди. Ҳақиқатан ҳам «Бўзсув лоласи» корхонаси раҳбари томонидан давлат манфаатига 4.900.000 сўмлик зарар етказилган. Ҳозир ушбу ҳолат юзасидан жиноят иши қўзғатилиб,

мабағларининг банкдан ташқари муомаласини янада қисқартириш чора-тадбирлари тўғрисидаги қарори ижроси қатъий назоратга олинганлиги сабабли вилоят бўйича нақд пул тушуми режаси 111,07 фоиз бажарилди.

Юртимизда кенг қамровли қурилишлар олиб борилаётган бир пайтда бу жарафандан айрим мансабдорлар гаириқонуний манфаатларни қўзғайётганини афсус билан айтиб ўтиш керак. Масалан, Чирчиқ шаҳар Олимпия заҳиралари спорт коллежидида бажарилган қурилиш ишларида «ТашПРС» қурилиш шўъба корхонаси мансабдорлари 382.600.000 сўм бюджет маблағи-

Асосий тамойиллардан бири

Мамлакат тараққиётига таъсир этувчи омиллардан бири аҳолини иқтисодий ҳимоя қилиш структураси ҳисобланади. Шу боис Тошкент вилоят прокуратураси фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш бўлими томонидан жорий йилнинг ўтган 7 ойи давомида мазкур йўналишда қилинган ишларга тўхталиб ўтиш ўринлидир.

Вилоят прокуратураси органлари томонидан аҳолини иқтисодий ҳимоя қилишга оид қонуний, хусусан меҳнат қонунчилиги ижроси юзасидан қатъий прокурорлик назорати ўрнатилган. Натижада ўтган вақт мобайлида 19.334 та янги иш ўринлари яратилиб, режа 114 фоизга бажарилди.

Тан олишимиз керак, ишсизлик бугунги куннинг ўтқир муаммолари қатори саналади. Шундай экан, муаммони ҳал этиш йўлида қилинаётган ишларга ҳар бир масъул идора жиддий ёндашмоғи шарт.

Вилоятимиз туман ва шаҳарларида фаолият кўрсатаётган меҳнат бўлиmlарига иш сўраб мурожаат қилган 17.107 фуқаронинг 8654 таси ишга жойлаштирилган, 1458 нафарига ишсизлик нафақаси тайинланган. Қайта ўқитиш, касбга йўналтириш тадбирларига 3.711.200 сўм сарфланган.

Мухтож оилаларга қўмақ бериш ҳам этиборталаб вазифалар сирасига

киради. Ўтган даврда уларга 204.500.000 сўм моддий ёрдам берилган. Ишламаётган оналарга болани икки ёшга тўлгунча параварилаш учун 2.400.000.000 сўм, вояга етмаган болалари бор оилаларга 3.200.000.000 сўм нафақа тўланган.

Иқтисодий ҳимояга муҳтож аҳолига ёрдам беришда, ишсизларни иш билан таъминлашда қонунбузилишларга йўл қўйган шахсларга нисбатан қатъий чоралар қўйилапти. Текширишлар натижасига кўра шундай 346 киши интизомий, маъмурий ва моддий жавобгарликка тортилди. Жиддий қонунбузарликлар юзасидан 22 та жиноят иши қўзғатилди.

Вазирлар Маҳкамасининг «Иш ҳақининг ўз вақтида тўланишига доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги қарори бўйича қатъий назорат ўрнатилганлиги боис қарздорлик сезиларли даражада камайди. 2006 йилнинг 1 январига ҳафта вилоятда иш ҳақидан қарздорлик 4.900.000.000 сўмни ташкил этган бўлса, 1 августгача 630.100.000 сўмга камайишига эришилди ёки вилоят прокуратураси органларининг аралашуви билан 4,2 млрд. сўмлик иш ҳақи тўланиши таъминланди.

Кахрамон ИБРОХИМОВ,
Тошкент вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи

МАҚСАДИМИЗ ХАЛҚИМИЗГА ХИЗМАТ ҚИЛИШ

во аризалари киритилди.

Бу рақамларни бежиз келтирмадик. Жиддий қонунбузилишларга йўл қўйган фуқароларнинг аксарияти мансабдорлар бўлиб, улар ҳамон ислохотларнинг моҳиятини, ўзларига қўйилаётган талабларни чўқур тушуниб етмаганлиги ачинарли ҳолдир.

Республика президентининг «Халқ ҳўжалиғида ўзаро ҳисоб-ки-тобларнинг ўз вақтида ўтказилиши учун корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш борасидаги чора-тадбирлар тўғрисида»ги фармони юзасидан 34 та назорат тадбири ўтказилиб, жиддий қонунбузилиш ҳолатлари юзасидан 10 та жиноят иши қўзғатилди. Қўлланган чоралар натижасида вилоятдаги корхоналарнинг кредиторлик қарзи йил бошидаги 711.300.000.000 сўмдан 632.100.000.000 сўмга камайди.

«Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида»ги қонун ижроси ҳам жойлардаги мансабдорлар зиммасига масъулият юкляди. Вилоят прокуратураси мазкур қонун ижроси юзасидан текшириш ўтказганда,

тергов олиб борилмоқда.

Биз бугун бозор муносабатларига асосланган иқтисодий тараққиёт йўлидан бораёلمиз. Бунда тадбиркорлик субъектлари муҳим ўрин тутати. Шунинг учун давлатимизда тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Вилоят прокуратураси томонидан ўтказилган текширишлар чоғида ана шу йўналишда ҳам қонунбузилишларга йўл қўйилгани аниқланди. Масалан, «Тадбиркорбанк»нинг Ғазалкент бўлими бошқарувчиси М.Раҳаметов «Акмал қурилиш савдо-хусусий фирмасининг банкдаги ҳисоб-рақамидан 4.300.000 сўмни қонунга зид равишда олиб қўйгани аниқланиб, унга нисбатан жиноят иши қўзғатилган.

Мазкур текширувлар натижаси ўлароқ, 30 та ноқонуний ҳужжат протест асосида бекор қилиниб, тадбиркорларнинг бузилган ҳуқуқлари тикланди. Қўпол қонунбузилишларга йўл қўйган мансабдорларга нисбатан 3 та жиноят иши қўзғатилди.

Вазирлар Маҳкамасининг «Пул

ни талон-тарож қилгани учун жиноят иши қўзғатилиб, жазо муқаррарлиги таъминланди.

Маълумки, Тошкент вилояти қишлоқ ҳўжалиғи соҳасида ҳам етакчи ҳудудлар сирасига киради. Мазкур соҳада ислохотларни чўқурлаштиришга жиддий эътибор қаратиб келинмоқда. Бу йўналишдаги қонунчилик ижроси аҳилланиб бораёпти.

Жиноятчиликка қарши кураш борасида амалга оширилган тадбирлар натижасида қасддан одам ўлдириш, босқинчилик, безорилик каби жиноятларнинг сезиларли даражада камайишига эришилди. Бу каби ютуқлар кадрларни танлаш, тайинлаш ва малакасини оширишга жиддий эътибор берилаётганининг, бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари, жамоатчилик билан яқин ҳамкорлигининг натижасидир.

Албатта, ҳали камчиликлар, муаммолар анчагина. Муҳими, фаолиятимиздаги устувор вазифаларни тушуниб, масъулиятни ҳисқилган ҳолда иш олиб бориш. Бундан кейин ҳам бунёдкор халқимизга хизмат қилиш, юрт равнақига улуш қўйиш бош мақсадимиз бўлиб қолаверади.

Тошкент вилоят прокуратураси бўлим бошлиғи Қ.Иброҳимов ходимлар билан.

Бука туман прокуратураси томонидан жамиятда ҳуқуқий маданиятни шакллантириш, жиниятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш мақсадида жамоат ташкилотлари, хусусан, маҳалла фуқаролар йиғинлари билан самарали ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Суратда: туман прокурори Д.Исроилов навбатдаги вазифалар ҳусусида фикр алмашмоқда.

Инсон ҳаёти мураккаб. У зиддиятларга тўла. Омад ва омадсизлик, ютуқ ва хатолар ёнма-ён келади. Кимлардир жамиятдаги қонун-қоидаларга монанд яшаб, ҳаётда ўз ўрнини топади, баъзилар эса йўқ. Ачинарлиси, ана шундайлар билиб-билмай жиноятга қўл уради. Жиноят эса жазосиз

Жиноят, жазо

қолмайди. Адоллатли жамиятда жазо ҳам адолатли бўлади. Зеро, маҳкум хатосини англасин ва жамиятга покляниб қайтсин. Қайта жиноят қўчасига кирмасин.

Мамлакатимиз суд-ҳуқуқ ислохотларининг негизи бўлган жиний жазоларнинг либераллаштирилиши ҳам ана шу эзгу мақсадга қаратилган.

Тошкент махсус прокуратураси томонидан 2006 йилнинг 6 ойи

давомида Тошкент минтақасида жойлашган жазони ижро этиш муассасаларида маҳкумларни муддатидан илгари шартли равишда озод қилиш, жазосини енгилроғи билан алмаштириш, шунингдек, манзил-муассасасига ўтказиш масалалари маъмурий ҳайбат томонидан қўриб чиқирилиши ўрганиб

чиқилди. Аниқланишича, Тошкент минтақасида жойлашган 19 та жазони ижро этиш муассасаси маъмурий ҳайбати томонидан жорий йилнинг 6 ойида ЖКнинг 73, 89-моддаларига асосан жазони ўташдан шартли равишда озод қилиш ҳақида 695 та, ЖКнинг 74, 90-моддаларига асосан жазони енгилроғи билан алмаштириш ҳақида 1795 та, ЖКнинг 113-

моддасига асосан ўталмай қолган жазо муддатини манзил-муассасида ўташ учун ўтказиш ҳақида 1768 та маҳкумнинг материаллари қўриб чиқилиб, ЖКнинг 73, 89-моддаларини қўллаш ҳақидаги 147 та, 74, 90-моддаларини қўллаш ҳақидаги 211 та ва ЖКнинг 113-моддасини қўллаш ҳақидаги 815

та материал рад қилинган. Уларнинг қонунчилиғи Тошкент махсус прокуратураси томонидан ўрганилганда 31 нафар маҳкумга нисбатан тақдиминома барвақт, яъни уларнинг ҳуқуқий тўлиқ ўрганилмасдан берилганлиги сабабли ушбу тақдиминомаларни бекор қилиш борасида протест киритилган.

ЖИЭМлар маъмурияти томонидан маҳкумларга нисбатан ЖКнинг 73, 74, 89, 90-моддалари-

ВАТАНПАРВАРЛИК РУҲИДА

«Чин инсон қуёшдек хотам бўлади, унинг фазилатларидан одамлар беминнат баҳра олади». Хадиси шарифдан келтирилган мазкур ҳикмат остида Тошкент вилояти прокуратураси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати Тошкент вилояти бўлими кенгаши ташаббуси билан «Юртим, жамолингдан кўзим қувнайди!» мавзусидаги тadbир учинчи марта ташкил этилди.

УЛҒАЙСИНЛАР

Дастлабки тadbирда вилоятнинг 5 та туманида истиқомат қилувчи кам таъминланган оила фарзандлари иштирок этган бўлса, иккинчисида Чирчиқ шаҳридаги 14- ва Бўка туманидаги 15-мехрибонлик уйи тарбияланувчилари қатнашган эди. Учинчи бор ташкил этилган тadbирда Бекобод шаҳри ва тумани, Бўка, Оқўйғон ва Кўйичирқў туманларидаги ота-онасидан маҳрум бўлган 200 нафар бола иштирок этди.

«Ҳомийлар ва шифокорлар йили» давлат дастури ижросини таъминлаш, ижтимоий муҳофазага муҳтож ёшларни маънавий қўллаб-қувватлаш тadbирининг асосий мақсади ҳисобланади. У 21 июл куни вилоят прокуратураси, «Камолот»нинг Тошкент вилояти бўлими, вилоят ҳокимлиги, «Соғлом авлод учун» хайрия жамғармаси ҳамкорлигида уюштирилди.

Мустақиллик майдони аждодларимиз асрлар давомида орзиқиб кутган энг улуғ неъмат — истиқлолимизнинг муқаддас рамзидир. Тadbирнинг айнаи шу майдондан бошланиши бежиз эмас. Болаларни Ватанга садоқат ва муҳаббат, аждодларга муносиб ворис бўлиш руҳида тарбиялашда бу маскан ҳудда катта аҳамият касб этади. Темурийлар тарихи музейига уюштирилган саёҳат чоғида эса болалар ўзларининг

нинг буюк Темуристорлар эканликларида ифтихор ҳиссини туйишди.

Шунингдек, байрам дастурхонидан сўнг болаларга «Дийдор» театр-студиясининг «Насриддин афанди» спектакли намойиш этилди. Сўнг иштирокчилар ҳайвонот боғига саёҳат қилишди. Таассуротларга тўла саёҳатдан сўнг иштирокчиларга эсдалик совғалари топширилди.

Бола тарбияси масъумий вазифа эмас. Шунинг учун вилоят прокуратураси вилоят ҳокимлигининг вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссияси, «Камолот»нинг вилоят бўлими, халқ таълими бошқармаси, ИИБ, ўрта махсус касб-хунар таълими бошқармаси, «Маҳалла» жамғармаси билан ҳамкорликда ёғи таътилда оромгоҳларга жалб этилмаган ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш дастурини ишлаб чиқди. Унга кура болалар учун спорт тўғрақлари ташкил этилиб, турли мусобақалар ўтказиб келинмоқда.

Шунингдек, ИИБнинг профилактик ҳисобида турувчи болаларни спорт-соғломлаштириш оромгоҳларига жалб этишга эътибор қаратилади.

Б.КОРАЕВ,
Тошкент вилоят прокурорининг катта ёрдамчиси

ЗАНГИОТА ЗИЁРАТГОҲИ

Юртимиз муқаддас қадамжолар, тарихий обидаларга бой мамлакатлар сирасига кириши билан ҳар қанча фахрланасак арзийди. Тошкент вилоятининг Зангиота туманида жойлашган шайх Зангиота зиёратгоҳи ҳам халқимизнинг муқаддас қадамжоларидан саналади.

Тарихга назар ташласак, туркий халқлар маънавий раҳнамо, пир деб билган ҳазрат Арслонбоб авлодларидан бўлган Зангиота — шайх Ойхўжа ҳазратларининг макбараси соҳибқирон Амир Темуристондан бунёд этилган.

Зиёратгоҳ намозгоҳ, минора (1915 йилда қурилган), ҳазрат Зангиота дафнаси, мадраса ва Амбар биби қабри каби бўлмағлардан иборат бўлиб, асрлар давомида унинг ободончилигига эътибор қаратиб келинган.

Халқимизни тарихдан, маданий ва маънавий меросидан беғона қилишга уринган советлар даврида ҳам халқимиз Зангиота зиёратгоҳини ардоқлаб келди. Мустақиллик йилларида эса бундай зиёратгоҳларнинг янги тарихи бошланди.

Бу зиёратгоҳ бутун ислом олами эътиборидagi маънавий обиди ҳисоблангани боис дунёнинг турли нуқталаридан сўфийлик тариқати намояндасининг макбарасини зиёрат қилиб, руҳий қувват истаб келувчилар беҳисоб. Бугун зиёратгоҳдан миллати, эътиқоди-дан қатъи назар зиёратчиларнинг, хорижлик сайёҳларнинг қадами узилмайди.

сезиларли ўзгаришларга олиб келган қонунлар, Ер кодекси жорий этилди. Мулкдорлар синфи шаклланиб, деҳқон ва фермер хўжаликларининг аҳамияти ортиб бормоқда.

— Бу жараёнда

нинг ўтган олти ойида ер, давлат мулкининг сакланиши, тўлов интизомига оид, техника, минерал ўғитлар, ёни-лигидан фойдаланишга оид қонунларга риоя этилишига доир 10 та қўшимча ўтказилди. Аниқланган қонунбузилишларни бартараф этиш тўғрисида 24 та тақдирнома ва 15 та протест киритилди.

ларда мансабни суиистеъмол қилиш ҳолатлари ҳам аниқланган. Масалан, Тошкент мева-қўчатчилик хўжалиги бош муҳандиси А.Обидов мансабини суиистеъмол қилиб, хўжалик балансидаги 1.744.674 сўмлик техника ва эҳтиёт қисмларни талон-тақури қилган. Шунингдек, мазкур хўжаликнинг Янгийўл

ҲУҚУҚИЙ МАДАНИЯТ — ЗАРУРИЯТ

Фуқаролари ҳуқуқ ва бурчларини англаб етган, ҳар бир соҳада қонуни устуворлигини тан олган жамиятгина тараққиётга эришади. Шу боис истиқлолимизнинг дастлабки йиллариданоқ фуқароларнинг ҳуқуқий онгини оширишга жиддий эътибор қаратиб келинаётиб. Бу ишга ҳуқуқ-тартибот органлари, ҳусусан, прокуратура ҳам муносиб улуш қўшиб келмоқда.

Янгийўл шаҳар прокуратурасида қонуничилик тарғиботи ишлари ҳар чоракда тузилган режа асосида ташкил қилинган. Шунингдек, ОАВдаги чиқишлар ва оғзаки ўтказилган тарғибот орқали фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари, жамият ва давлат манфаатларини ҳимоя қилиш йўналишида ўтказилган текшириш натижалари, тергов ишлари, шу билан бирга бошқа долзарб масалалар бўйича жамоатчилик хабардор этиб келинаёти. Бундан ташқари, янги қонун, фармон ва қарорлар ҳамда уларга киритилган ўзгаришлар ҳақида шаҳар аҳолисига тушунча берилмоқда. Масалан, шаҳардаги назорат органлари мансабдорларнинг жавобдорлигини кучайтириш мақсадида, тadbиркорликни рағбатлантириш, кичик ва ўрта бизнесни ривожлантиришга оид қонунлар, Президент фармонлари ҳамда коммунал туловлар ва уй-жой мулкдорлари ширкати тўғрисидаги қонун ижроси юзасидан маърузалар қилинган.

Шаҳардаги қорхона ва ташкилотларда долзарб масалаларга оид суҳбатлар ўтказиш йўлга қўйилган. Маҳалла ва мактабларда ҳам тушунтириш ишлари олиб борилмоқда. Буларнинг бари шаҳардаги умумий криминаленг вазиятга ижобий таъсир этгани шубҳасиз.

А.НАБИЕВ,
Янгийўл шаҳар прокурори

Фаровонлигимиз калити

Ҳосилдор ерлари, қулай iklimи боис Тошкент вилояти, ҳусусан Қибрай тумани иқтисодий тараққиётда ҳам қишлоқ хўжалиги алоҳида ўрин тутади. Мухбиримиз туман прокурори, «Илгининг энг яхши прокурори» эсдалик нишони соҳиби **Б.ПАЙЗИЕВ** билан шу хусусда суҳбатлашди.

— Бахтиёр ака, Қибрай тумани 2006 йил учун давлатга дон сотиш режасини бажарди. Бу ютуқ ортда, аввало, меҳнаткаш, қадоққўи деҳқонларнинг меҳнати ётади. Қалаверса, соҳадаги ислохотлар ҳам секин-аста самарасини бера болади. Шу ҳақда фикрингиз қандай?

— Эсингизда бўлса, мустақиллигимизнинг дастлабки йиллариданоқ президентимиз қишлоқ хўжалигининг юртимиз истиқболда тутган ўрини нуқорни баҳолаб, халқимиз фаровонлигини ошириш учун ислохотларни айнан аграр соҳадан бошлаш лозимлигига эътиборни қаратган эди. Утган йиллар ичида соҳада

прокуратуранинг ҳам ўзига яраша улуш бор, тўғрими?

— Республика президентининг 2004 йил 11 мартдаги «Қишлоқ хўжалигида ислохотларни амалга оширишга қаратилган қонунлар ижросини таъминлашга оид қўшимча чора-тadbирлар тўғрисида»ги фармони соҳада қонун устуворлигини таъминлаш, деҳқон ва фермерлар, қишлоқ аҳолисининг манфаатларини ҳимоя қилишнинг таъсирчан чораларини қўзда тутиб, прокуратура органларининг бу борадаги асосий вазифаларини белгилаб берган эди. Фармонга мувофиқ туман прокуратураси ҳам бир қатор ишларни амалга ошириб келмоқда. Ҳусусан, жорий йил-

Жиддий қонунбузилишлар юзасидан 3 та жиноят иши қўзғатилди. Деҳқон ва фермерларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилишга жиддий эътибор қаратилди. Юқорида айтиб ўтганингиздай галла топириш режаси бажарилди, айнаи пайтда галладан бўшаган 2756 гектар ер тўлиқ шудгорланиб, экишга тайёрлаб қўйилган.

— Соҳада учраётган суиистеъмолчилик ва қонунбузарликлар ислохотларга бўлган ишончини қўйиб қўймади. Шундай эмасми?

— Туман прокуратураси томонидан мутахассислари жалб қилган ҳолда ўтказилган текшириш-

ни ва ЖИКнинг 113-моддасини қўллаш ҳақида жиноят ишлари бўйича шаҳар ва туман судларига киритилган тақдирномаларни судларда қўришда прокурорларнинг тўлиқ иштироки таъминланган.

Судларнинг тақдирномаларни рад этиш ҳақидаги ахирлари ўрганилиб, ноқонуний деб топилган 21

асосан 275 нафар, 2-бандига кўра 455 нафар, 3-бандига асосан 179 нафар, 4-бандига кўра 1008 нафар шахс жазодан озод қилинган.

Мазкур қарорнинг 6-бандига асосан 3789 нафар шахсонинг ўтказилган жазо муддатлари тегишлича учдан бир ва тўртдан

бир қисмга қисқартирилган.

Хулоса қилиб айтганда, Тошкент махсус прокуратураси томонидан Тошкент минтақасида жойлашган ЖИЭМларда маҳкумларга нисбатан инсонпарварлик далолатномаларининг қўлланишида қонунларга риоя этилиши устидан доимий назорат олиб борилмоқда.

К.РОМАНОВ,
Тошкент махсус прокурори

Бизнес қонунга таянади

Мамлакатимиз иқтисодиётини юксалтиришда, бозорларимизнинг сифатли махсулотларга тўлишида тadbиркор ва ишбилармонларнинг муносиб ўрни бор. Бугун тadbиркор учун эшиклар очик. Айниқса, президентимизнинг ўтган йили чиқарилган тadbиркорлик субъектларини ҳимоя қилиш, уларнинг фаолиятига ноконуний аралашувларни бартараф этишга доир фармонлари ишбилармон юрдошларимиз учун кенг имконият яратди.

Бирок, афсуски, ана шундай бир шароитда ҳам ўз бизнесида қонунларни четлаб ўтиш, ноконуний даромад топиш пайида бўлаётганлар учраб турибди. Қингир йўллар билан бойлик орттиришга ҳаракат қилиб, тadbиркор номига доғ тушираётган бундай сохта бизнесменлар вақти келиб қонун олдида жавоб беришларига тўғривақияти. Масалан, Чирчиқ шаҳрида рўйхатдан ўтган «Jasoratli Guzal» хусусий фирмасини таъсисчиларидан сотиб олган Э.Ғуломов ва Ф.Мирзаевларни тadbиркор дейиш ноўрин бўлса керак. Лицензиясиз фаолият юритишга бел боғлаган бу икки «тadbиркор» «Тамаки махсулотлари

билан чакана савдо қилиш ҳуқуқини берувчи рухсатнома», «Алкоголли махсулотлар савдоси ҳуқуқини берувчи рухсатнома» ва «Чакана савдоси амалга ошириш ҳуқуқини берувчи рухсатнома»ларни сохталаштиргани етмагандай, 56.027.000 сўмлик солиқ ва бошқа мажбурий туловларни тўлашдан ҳам бош тортиб келишган.

Яна бир мисол. Чирчиқ шаҳрида яшовчи С.Исмоилова хориждан айланма йўллар орқали Чирчиқ шаҳрига 37.500 сўмлик спиртли ичимликларни олиб қилган пайтдада ушланган. СЭС хулосасига кўра бу махсулотлар истеъмол учун яроқсиз деб топилган.

Агар бу жиноят вақтида фош этилмаганда яроқсиз махсулотни истеъ-

мол қилган қанча одамнинг соғлиғи хавф остида қолиши мумкин эди. Ачинарлики, С.Исмоилова бундан олдин ҳам худди шундай жиноят учун жазоланган, бирок хулоса чиқармаган. Афсуски, бундай ҳолатлар ягона эмас. Айтиб ўтганимиз ҳарикан ҳолатда ҳам қонунбузарлар суд ҳукми билан тегишли жазога тортилдилар.

Истагимиз, фаолият бошлаётган ёки аллақачон соҳанинг паст-баландлигини ўзлаштирган ишбилармонлар бизнес ҳам қонунга таянишини унутмасинлар. Зеро, барака ҳалолликда дейди доно халқимиз.

А.АБДУНАБИЕВ,
Чирчиқ шаҳар прокурори

ВА АДОЛАТ

та ажрим устидан Тошкент шаҳар ва вилоят прокурорларига назорат тартибидида протест киритиш тўғрисида тақдирнома киритилган.

Тошкент минтақасидаги барча ЖИЭМларда сенатнинг «Ўзбекистон Республикасининг конституцияси қабул қилинганлигининг ун-ун йиллиги муносабати билан аминияти тўғрисида»ги қарорини ижро этиш юзасидан муайян ишлар қилинган. Чунинчи, қарорнинг 1-бандига

Ушанда сентябр ойи эди. Дилшод Жўраев уйлағанларини амалга ошириш мақсадида «Ором» бозори бекатида келди. Сўнг режасига мувофиқ сал чекка-роқда турган кирахашнинг ёнига яқинлашди.

— Пахтакоргами? — деди ҳайдовчи йигитни кўриб.

— Ҳа, «Наврўз» чойхонасига. Бора-миз-у қайтамиз.

— Нархини келишасан, кетаверамиз-да.

— 6000 сўм бераман.

— Кетдик.

Ҳайдовчи катта пул дарагини эшитиб, дарров рози бўлди. Дилшод М.Абдуллаевнинг ёнидаги ўриндиққа жойлашди.

Машина катта йўлда елдек учиб борар, ҳайдовчи ўз ҳаёллари билан банд эди. Дилшод эса ҳар замонда чўнтагидаги «матох»ни ушлаб, ҳайдовчига зимдан қараб қўярди. Бироз фурсат ўтгач, машўм нияти-ни амалга ошириш вақти келганини чамалаган Дилшод шиддат билан ҳайдовчининг бўйига пичок тиради. «Ҳози-роқ машинани тўхтат!» Му-родулла туйқус вазиятдан чўчиб кетиб, йўлнинг чар томонида машинасини тўхтати. Дилшод унга машинани Жиззах йўналишига буриб қўйишни буюрди. «Ана энди жонингдан умидинг бўлса, пулларни чиқар!» ўдағалайди у буйруғи бажарилгач.

Бирок ҳайдовчи ҳам аниойлардан эмасди. Бунинг устига ҳамманинг ҳам жони ўзига ширин. У чаққонлик билан калитни олди-ю, машинадан тушиб қочди. Воқеанинг бундай тус олишини кутмаган Дилшод жонхалатда унинг орти-

дан қува кетди. Ҳайдовчига етиб олгач, Муродулланинг дуч келган жойига уриб, тепа бошлади. Мувозанатини йўқотган ҳайдовчи ерга йиқилди. Аммо Дилшод учун бу камлик қилаётгандай эди. Шу боис қўлидаги пичокни ишга солди...

Ҳайдовчини осонгина маҳв этган Дилшод

ҲИЙЛАКОР

6.400.000 сўмлик

«Нексия»ни қўлга киритгани-

дан хурсанд, одам ўлдирганини ҳаёлига ҳам келтирмас, қўрқув унга ёт эди.

Йигитча ваъдага мувофиқ шу куни Пахтакор тумани марказида Олмос Рўзметов билан учрашди. У муносиб харидор топиб қўядиган, сўнгра эса тушган пулни тенг бўлиб олишга келишган-ди.

Аммо, касални яширсанг иситмаси ошкор қилади деганларидек жиноят тез орада фош этилди. Воқеадан хабар топган ҳуқуқ-тартибот органлари ходимлари уни зудлик билан қўлга олдилар.

Дастлабки терговда Дилшоднинг ана

бир қинғирлиги фош бўлди. Маълум бўлишича, аввал у пул топиш мақсадида Тошкент шаҳрига боради. Муносиб иш топа олмагач, тақдирга тан бериб уйига — Самарқандга қайтади. Тасо-дифни қарангки, йўлда у Тошкентнинг Чилонзор туманида яшовчи Ҳилола Раҳимова билан танишиб қолади. Аёлнинг гап-сўзларидан соддалигини пай-каган йигитча унга ҳасрат қилади.

Ҳ.Раҳимова Дилшоднинг астойдил ишлаб, пул топомқчи эканлигини эши-тиб, ёрдам бермоқчи бўлади.

— Бирор ҳунарингиз борми?

— Ҳа, устачилик қиламан.

— Яхши касбингиз бор экан-ку, нега сизга иш чиқмади экан?

— Билмадим, — дея елкасини қисди Дилшод. — Уйингиз ремонтталаб бўлса, ёрдам беришим мум-кин...

Аёл ҳам анчадан бери уйини таъмирлашни ўйлаб юргани учунми, ҳеч иккиланмай рози бўлди. Шундан кейин Дилшод Ҳ.Раҳимованикида яшаб, иш-лай бошлади. Аммо одамнинг олasi ичида бўлади деганлари рост экан. Бир куни «уста» уйда ёлғиз қолди. Қулай вақтдан фойдаланган Дилшод уйдан 1.440.000 сўмлик буюмларни ўғирлаб, исзис йўқолди.

Ниҳоят, суд Самарқанд вилояти Ну-робод туманида яшовчи 23 ёшли Дил-шод Жўраевнинг қилмишини одилона ўрганиб чиқди ва унга қонуний жазо тайинлади.

Кахҳор МАЛЛАЕВ,

Жиззах вилоят прокуратураси
катта терговчиси

Шаҳнозанин кўз ёшлари

Дастлабки тергов чоғида оникланмаган ҳолатлар хали бисёр. Прокурор гувоҳлар ва гумдондорлар рўйхатида синчковлик билан тикиларкан, сўроқ қилиш услубини яна ўзгартиришга жазм қилди. Бир қарорга келиб олгач, марҳумнинг қизи Шаҳнозани ҳузурига чақирди. Қўхликкина қиз сал иккиланганча эшик ёнида турди-да, қутилмаганда ўввас тортди йиллаб юборди.

— Айтсан тилим қуяди, айт-масам дилим! Нима қилай, кўксим ёниб кетаяпти?!

Шаҳноза бироз ўзини бо-сиб олгач, яна прокурорга юз-ланди.

— Ҳар ким худодан кўрсин. Энди сизга рост гапни айтиб бермоқчиман.

Прокурор қизга жой кўрса-таркан. Ҳейф ёнидаги маъдан-ли сувдан пиёлага қуйиб, унга узатди:

— Тўғри, шунда кўнглингиз ҳам анча енгил тортади. Кели-нг, бор ҳақиқатни бери бош-дан эслаб, манави оқ қозоғга ёзиб беринг.

Прокурор шундай деб қизни хонада ёлғиз қолдирди.

Шу тонда қизнинг бўғзига лаҳча чўғдай алланима келиб тикилгандай бўлди. Қўзлари ёшга тўлганга ёзишга киришди.

«Мен Пардаева Шаҳноза, отам Абдугани Пардаевнинг ўлимида отам Шохиста ва укам Абдумаликнинг қўли борлиги ҳақида илк бор гувоҳлик бера-ман. Аввал ўлган ўлиб кетди, яқинларим жабр кўрмасин дея нотўғри уйлаган эканман. Энди виждон азоби қийнаб, адо

қилаяпти.

Бировни қотил дея айбдор қилиш, зимдан баҳо бериш қийин иш эмас. Аммо шунга элтувчи муҳит ҳам ҳисобга олинишини истардим.

Онам Очилой Давронова бизларни жуда эрта ташлаб кетди. Шундан кейин тўрт опа-ука отамнинг қарамонига қол-дик. Отам яна уйланди, лекин у ҳам пешонамизга симади. Кўп вақт ўтмасдан Моҳигул исмли аёл бизга оналик қила бошла-ди. Шу пайтдан биз ўғайлик нима эканлигини секин-аста сеза бордик. Қанча бардошли бўлишга уринмайлик, ҳеч ўрни-га тушмасди. Рўзгор юқини ҳис эта боргач, у аёл ҳам этак силташга кетиб қолди.

Отамиз хотинининг кетиб қолишини тақдирдан эмас, биз-дан кўрарди. «Уни атайин ара-златиб, кетказиб юборгансиз-лар» деган таънини ҳар куни эшитишга мажбур эдик. Бун-нинг устига йўқчилик. Бу ҳам етмагандек, отамиз тоғганини ичадиган бўлиб қолди. Маст кунлари соғ кунларидан кўп эди. Шу рўзгордан баракани учи-риб, бизни жуда қийнади. Опам

кўча бўйида писта ва сигарет сотса, укам Абдумалик ёшли-гидан мардикорлик қилиб, рўзгор тебратишга уринишар-ди. Ҳориб-толиб уйга қайтсак, алламаҳалгача бошимиздан уруш-жанжал аримасди.

Отамиз салга кек сақлай-диган, ҳар биримиз билан ўча-кишадиган бўлиб қолди. Бир неча марта кўчага қувиб сол-ганида зир қақшаб Абдукарим амакимникига қочиб борган-миз. У киши маҳалла раиси ва оқсоқоллар аралашуви билан бизни яна шу бошпанга ки-риртган.

Уша куни ҳам шундай бўлди. Кўрпа-тушак, китоб-дафтарла-римиз ҳар томонга улоқтирил-ди. Сўкиш ва бақирдишлар ярим тунгача давом этди. Укаларим кўрқиб йиғлашган, Шохиста опам «Жонимдан тўйиб кет-дим. Е ўзимни, ё отамни тинчи-таман» дея кўзёш қилди. Сўнг далда бўлиб учун Абдумалик унинг ёнига келди. «Одамлар тўғри айтишяпти, опа. Чиндан ҳам бу гурбатлардан қутулиш-нинг биргина йўли отамни тин-читишга ўхшайди», — деди.

Отам жаврай-жаврай ухлаб

қолганда мен ҳам ухлабман. Эрталаб туриб, Абдумаликдан отамни сўраган эдим, у қово-ғини солиб, «ишинг бўлмасин, бор жўна» деб айтди. Уша пайт-да опамнинг ҳам изтиробла-рини юрак-юракдан сезиб ту-рардим. Ишдан қайтиб эса отамнинг шафқатсизларча ўлдирилганига гувоҳ бўлдим.

Ўртқ прокурор, опамнинг ҳам, укамнинг ҳам ниҳоятда кўнгличан кишилар эканлигига ишонишингизни истардим. Лекин ҳар қанча бардошнинг ҳам чегараси бўларкан. Ортиқ гап ёзолмайман...».

Прокурор хонасига қайтиб кирганида ҳеч ким йўқ эди. Фақат кўз ёшлари томчиланган ушбу хат...

Шу кунларда қалтис ишга жазм қилган Шохиста билан Абдумалик узоқ муддатга маҳ-кумлик жазосини бўйинларига олишган. Шаҳнозанин хати эса бизни бот-бот қонунда битил-маган бебаҳо қадриятларимиз ҳақида уйлашга ундайди.

Х.ХАЛИЛОВ,

Самарқанд вилоят
прокуратураси бўлим катта
прокурори

Ичкилик касофати

Оила муқаддас қўрғон. Аксарият ҳолларда пароканда бўлган оилаларнинг фарзандлари тарбияси нуқсонли бўлиб, эр ҳам хотин ҳам маънавий таназ-зулга юз тутган кишилар қаторига қўшилиб қолаве-ради.

Зафар Ашуров ҳам оиласи билан тинч тотув яшаганида балки бу гафолар бўлмас, қотилликка ҳам қўл урмасинди, деган мулоҳазага борасан киши. Жондор туманидаги «Чорбақр» ширкат ҳужалиги фермасида ишлаб юрган Зафар Ашуров ўша ерда қотонлик Лена Казикова билан танишиб қолди. Ленанинг «мен ҳам сен билан кетаман» дея йўл тараддулга тушганидан хурсанд бўлган Зафар «қай-та ҳаёт бошлайман» дея ўйлади ўзича ўшанда. 2005 йилнинг май ойи эди. Зафар «Шоҳиста» фермер ҳўжалигига даля қоровулликка, хотини Ленани ош-пазликка тактиф қилишганида қаршилик қилмади. Ниҳоятсиз бўлса ҳам эр-хотин бирга яшагани маъ-қул-да.

Кеч соат 19.00 лар чамаси Зафар ва Ленага уйидек қадрдон гўша — фермер ҳўжалигининг даля шийпо-ни ҳовлисига келиб тўхтаган «УАЗ» русумли автома-шинадан гага-говур қилиб уч эрак тушди. Булар чўпонлар Амрулло Тўев, Файзулло Ҳасанов, Отамур-од Бердиевалар эди.

— Зафар, ҳо Зафар.

— Э-э, асасолуму алайкум!

— Сента бир иш билан келувдик. Эшитишимча, сотилдиган беланг бор экан,—деди у билан қуриша туриб Файзулло чўпон.

— Одамнинг оламага иши тушали-да, ахир. Тўғри, бироз йиғиб қўйган бедам бор. 50 минг беринг, беда сизники, — деди «қўли катталигида» бедасига хари-дор топиладиган хурсанд бўлган Зафар.

— Пул-ку беролмайман, лекин хоҳласанг, пулга чамалаб эчки берардим, — деди Файзулло ҳам.

— Ишонасизми йўқми, бир сўм пулим қолмади. Буям етмагандай озиқ-овқат ҳам туғган.

Бир у, бошқаси бу деди, савдо «пишмағач» чўпонлар кетмоқчи эканликлари билдирилди.

— Машиналарингизда магазингача етиб олсак девдим, — деди Зафар Амруллога юзланиб.

— Машинада солирқа қолмади, жўражон. Агар уч литр...

— Бунти, — Амруллонинг муддаосини тушунган Зафар даля шийпон ҳовлисида турган «Алтай»-дан бир челак ёнили олиб келиб машина бакига қўйди.

Боягина пулсизликдан нолиб турган йигитлар ичкилик олдид пулдорга айланишди. Бир шишани бўшатилиб, магазиндан ҳамтовок улфатга айланиб чиқишди.

Датлашйипонда «зиёфат»ни давом эттирмоқчи бўлган улфатлар бу «утириш»нинг охири фожиа билан туғашини ҳаёларига ҳам келтиришмасди. Шишала қолган ароқ, бушаган консерва қутисига тикилиб қолган Зафар безовталана бошлади.

Миясини чирмаган рашк, шубҳа гумонлари уни ўз измига сола бошлади. Кўнгли нимчаларидир сезгандай бўли.

— Бил...ла-сан...ми, сен кампир ҳақдингдан оша-япсан, — ўдағайлаб Ленани уришга чоғланган Зафар-ни улфатлар тинчлангирмоқчи бўлишди-ю, унинг ҳовуридан тушмаётганини кўриб қўзғалишди.

— Яхшиши биз кетамиз.

Меҳмонлар ўтирган машина узоклашиб кетгач, рашкдан қоврилагган Зафар ароқнинг таъсирида хотинини Амруллонинг қучоғида курганига ўзини ишонтира бошлади.

— Мен сен билан яшай оймайман, — деди Лена йиғлаб.

— Ним...ма? Яшайсан! Яшаймай қаёққа кетардинг?

— Кетаман...

Зафарнинг зарбаларидан оғзи буриб қонга белан-ган Лена жон талвасаларида шийпондан қочиб кетди. У бир томондан жисмоний оғриқлар, иккинчидан руҳий изтиробларга дош бера олмади...

Бу кўргуликка ким айбдор? Тақдир ёзуғи, дея олаимизми? Йўқ. Чунки Зафар ичкилик таъсирида рашк васвасасига тушмаганида, балки бу жиноят содир этилмас эди. Балки, бу аччиқ қисмат қачон-ларидир тарбияда ота-она йўл қўйган хатолар маъсу-лидир.

Ўқтам СУЛТОНОВ,

Шофиркон туман прокурори.
Моҳира ШАКАРОВА,
журналист

Президент сайти

Эрон президенти Махмуд Ахмадинажот интернет-кундалигини очди. Мазкур сайтга «www.ahmadinejad.ir» адреси орқали кириш мумкин. Сайтта киритилган илк маълумот Эрон президентининг биографияси бўлиб, ушбу ахборот 11 август кuni сайтта жойланган. Унда Ахмадинажотнинг камбағал оиладан келиб чиққанилиги ҳамда сиёсий қарашлари қандай шаклланганлиги тўғрисида ҳикоя қилган. Президентнинг таъкидлашича, у мактаб давридан оқибатда мамлакатлари ҳамда АҚШнинг Эронга нисбатан юритган сиёсатини ёқмаган. Ушбу маълумотлар форс, араб, инглиз ва француз тилларида ёзилган. Қузатувчиларнинг фикрича, бундай ҳаракат билан Ахмадинажот хориждан ўзига ҳаммаслақ ҳамда кўмак қилдиришмоқда. Шунингдек, мазкур сайтда овоз бериш бўлими ҳам бор.

Ғалдаги қўпоровчилик

Бағдоддаги вазият ҳамон кескинлигича қолмоқда. Ўтган ҳафта яқшанба кuni пойтахтнинг бир нечта жойида портлашлар содир этилди. Бағдод бозоридида бомба портлатилиши оқибатида 20 киши қурбон бўлган, 75 киши жароҳатланган. «AFP» ахборот агентлигининг хабарига кўра, суннийлар, шиалар

ярли барча қуроллар ишлатилган. Дастлаб исёнчилар тўрт қаватли бинога «Катюша» ракета зарбасини беришган, бино кулаган, вайроналар остида қолиб кетганларни қутқариш ишлари олиб борилаётганда террорчилар портловчи мослама жойлаштирилган машинани портлатиб юборганлар. Шундан

сўнг, бирданига иккита бомба портлатилган, натижада иккинчи уй кулаган. Фожеали жараёнларнинг сўнггида террорчи мотоцикли билан бирга ўзини портлатиб юборган. Айни дамда Бағдодда террористик ҳуружлар асоратини бартараф этиш ишлари олиб боришмоқда. Кузатувчиларнинг фикрича, мазкур террористик ҳуружлар Ироқ ҳукумати-нинг пойтахтни жангарилардан тозалаш ишлари самарали давом этаётганлиги борасидаги баёноти-га жавобан содир этилган. Аввалроқ, Ироқ бош вазирини Нури Маликий автомобиллари портлатганида ва бош вазирнинг оила аъзоларини ўлдириш ҳамда ўғирлаш ниятида гумон қилинган 16 киши қамоққа олинганлиги маълум қилган. Шунингдек, террористик ташкилотнинг етакчиси бўлган шахснинг ҳам ҳибсга олинганлиги тўғрисида хабар тарқатилган.

«Аризона ўқотарлари»

АҚШда қотиллик ҳамда суиқасдларда айбланаётган 30 ёшли Сэмюэл Дайтман ва 33 ёшли Дэйл Хоснерга қўшимча айбловлар эълон қилинди. Суд жараёнида уларга 14 та қотиллик, 14 қуролли босқинчилик ва автомобилдан амалга оширилган 26 та отишмани содир этганлик айби қўйилган. Жиноятчилар ўтган ҳафта Аризона штатининг Меса шаҳрида ҳибсга олинган. Дайтман ҳамда Хоснер ижарага олган уйда полиция тинтув ўтказганда қурол-аслаҳа ва тергов жараёни тўғрисида маълумотлар берилган газета мақолаларининг қирқмалари топилган. АҚШ ҳукуми муҳофаза қилиш органилари «Аризона ўқотарлари» иши билан 2005 йилнинг май ойидан бери шугулланиб келяпти. Ушбу давр мобайнида жиноятчилар бир қатор қотилликларни содир этишган. Жорий йилнинг 21 август кuni эса «Аризона ўқотарлари» устидан суд ҳукми ўқилади.

Гумонланувчилар ўрганилади

Буюкбритания самолётларини портлатишни режалаштирган террорчиларнинг Германияда ҳам ҳаммаслақлари бўлган деб тахмин қилинапти. Германия ички ишлар вазирининг ўринбосари Август Ханнингнинг «Bild» газетасига берган интервьюсида террорчилар Германияда ким биландир алоқага чиққанлиги ва бу ахборот ҳозир изчил текшириляётганлиги билдирилди. Бундан аввал ташқи разведка хизматино бошқарган Ханнинг ушбу гумон ҳали террористик ҳаракатнинг бир учи Германияга бориб тақалади дегани эмаслигини алоҳида таъкидлаб ўтди. Шунингдек, террорчиларнинг Германиядаги алоқалари борасида «Focus» ҳафтаномаси ҳам ахборот берди. Ундаги маълумотларга қараганда, британ полицияси ушлаганлардан бири «ал-Қоида»нинг «Хамбург шўбаси» аъзосининг рафиқаси билан алоқада бўлиб турган. Саид Баажий 11 сентябрда АҚШда содир этилган террористик ҳаракатларни амалга оширган шахсларнинг бир нечасига қўшни бўлган. Полиция маълумотида кўра, Баажий АҚШдаги террористик гуруҳнинг моддий-техник таъминоти билан шугулланган. У 2001 йилда содир этилган террористик ҳуружлар арафасида гоийб бўлган. Германия прокуратураси вакили Баажий ҳамда Лондондаги террорчилар ўртасида боғлиқлик борлиги тўғрисида аниқ далиллар йўқлигини билдирди. Бундан ташқари Германия ҳукумати ҳозирча уларга ҳеч бир ҳавф раҳна қолмаётганини таъкидлади.

«Ан-2»нинг ҳалокати

Қозғоғистоннинг Ақмола вилоятида «Ан-2» маркали самолёт ҳалокатга учради. «Интерфакс»нинг хабар беришича, ҳалокат оқибатида бир киши ҳалок бўлган, жароҳатланганлар ҳам бор. Қишлоқ ҳўжалиги соҳасида ишлаётган самолёт Новообратское қишлоғи яқинида қўнишга чоғланаётган вақти аварияга учраган. Мазкур самолёт «Орлан-2000» авиакомпаниясига қарашли эди.

Исроил бош вазирини Эхуд Олмерт мамлакат қарбийларига яқинида қўнишга ўтар кечаси Ливан-Исроил ҳудудида жанговар ҳаракатларни тўхтатишга буйруқ берди. Мазкур қарор ҳукуматнинг

Келишувга эришилди

кенгайтирилган йиғилишида муҳокама қилинган. Унда фахратинга ҳўма мақсадида Ливанга ўт очиш мумкинлиги таъкидланган. Олмерт мазкур қарори билан БМТ ҳавфсизлик кенгаши қабул қилган резолюция талабларини олдиндан бажараётганини кўрсатмоқда. Ай-тиш жонзки, Ливан ҳамда Исроил ҳўкуматлари томонидан қарбий ҳаракатларни тўхтатиш тўғрисида қўллаб-қувватланган келишув 14 август кuni мамлакатимиз вақти

билан эрталаб соат 10⁰⁰ да кучга кирган. Душанбадан бошлаб яҳудийлар Ливандан қўнишларини олиб чиқа бошлаган. Жанубий Ливанга БМТнинг 15.000 кишилик тинчликпарвар қўшини ҳамда Ливан армияси киритилган, исроилликлар ушбу ҳудудни бутунлай тарк этиди. Исроил қўмондонлигининг маълумотида кўра, қарбий ҳаракатлар бошлангандан бўён «Ҳизбуллох» ташкилотининг 530 та аъзоси ўлдирилган, 100 дан ортиқ яҳудий аскарлари ҳалок бўлган деб хабар беради «Haaretz».

Прокуратура топшириғи

Россия бош прокуратураси федерал монополияга қарши кураш хизматида Москва, Санкт-Петербург шаҳарлари ҳамда Москва вилояти бўйича қайта тикланаётган турар-жой биноларининг нарҳини белгилашда қувачи ташкилотлар томонидан ўзаро келишиб баҳо қўйиш ҳолатини текширишни топширди. Шунингдек, Россия бош прокуратурасининг интернетдаги сайтида хабар берилишича, қувачилар томонидан монополияга қарши кураш борасидаги қонунчилик қай тарзда бажарилаётганлиги ҳам текширилади. Бундай текширишларга сўнгги вақтда мазкур ҳудудда уй-жой нарҳининг кескин ошиб кетганлиги сабаб бўлди. Прокуратура вакилларининг фикрича, нарҳлар қувачилар томонидан сунъий равишда ошириляпти. Нарҳларнинг кўтарилишига қурилиш материаллари баҳосининг ошиши ҳамда қурилиш концернлари билан боғлиқ ташкилотлар ҳодимларига бериладиган катта миқдордаги мукофот ҳамда бошқа тўловлар ҳам сабаб бўлмоқда. Бош прокуратурада таъкидланганидек, қўчмас мулк нарҳи асосиз равишда кўтарилиши ҳўкумат томонидан қабул қилинган бир қатор дастурларни амалга оширишга тўсқинлик қилади.

Курдлар ҳаракати

улардан бирининг аҳволи ўта оғир деб баҳолашмоқда. Маълумотларда айтилишича, портловчи модда кафега қираверишдаги урмага жойлаштирилган бўлган. Маълумки, 1984 йилнинг 12 августидан 13 августига ўтар кечаси Туркияда курд ишчи партиясининг қўзғолони бўлган. Мазкур портлаш ҳам август ойининг айнан шу кuni содир этилган. Таъкидлаш керакки, турклар ҳамда курдлар ўртасида бир неча йиллардан бери давом этиб келаётган зиддият оқибатида 37.000 дан ортиқ киши қурбон бўлган. Курдлар ишчи партияси Европа иттифоқи ҳамда АҚШда террористик ташкилот дея тан олинган. Ташкилот етакчиси Абдулла Ухалан эса Туркия қамқонасида умрбод жазо ўтамоқда. Сунгги олти ой ичида Истамбулда бир неча портлашлар содир этилди. Уларнинг айримлари учун курдлар ишчи партияси жавобгарлигини зиммасига олди.

Истамбулнинг Европа қисмида жойлашган интернет-кафе-ларнинг бири яқинида кучли портлаш рўй берди. Туркиянинг «Anatolia news» ахборот агентлигининг хабар беришича, портлаш натижасида олти киши жароҳатланган,

Саломатлик жойида

13 август кuni Куба президенти Фидел Кастро 80 ёшга тўлди. Фиделни шахсан табриклаш учун Кубага унинг дўсти, Венецуэла президенти Уго Чавес ташриф буюрди. Кастронинг бевоблиги туфайли уни Фиделнинг укаси, Куба раҳбари вазифасини бажарувчи Раул Кастро кутиб олди. Шундай қилиб, 75 ёшли Раул илк бор омма олдида Куба президенти сифатида намоён бўлди. Эслатиб ўтиш жоизки, 2006 йилнинг 1 август кuni Куба раҳбари бевоблиги сабаб оролдаги ҳўкуматни ўзининг укаси ва ўринбосари Раул Кастрога топширган, шунингдек, ўзи юбилейни нишонлашни ҳам декабр ойига кўчирган. Ўтган ҳафта яқшанба кuni «Juventud Rebelde» газетаси Куба раҳбарининг касал бўлганидан бўён илк фотосуратини чоп этди. Унда саломатлиги анча яхшилانган Фидел спорт кийимиди, бир қўлида телефон, иккинчисида «Granma» газетасининг шанба кунги соми билан намоён бўлди. Газетада Фидел Кастронинг 80 ёшли юбилейи ҳамда ўз халқининг кўмаги учун миннатдорчилиги изхор этилган. Кубага ташриф буюрган Уго Чавес ака-ука Кастролар билан учрашиб турли мавзуларда фикр алмашди. Бундан ташқари яқшанба кuni Раул Кастро Эрон президенти Махмуд Ахмадинажот билан телефон орқали гаплашган. Мулоқот чоғида Эрон раҳбари Фидел Кастронинг тезроқ тўзалиб кетишига ишонч билдириб, икки давлат ўртасидаги алоқаларни янада ривожлантириш борасида музокара ўтказишни таклиф этган деб хабар қилади «AFP» ахборот агентлиги.

«British Airways» авиакомпаниясининг Лондон — Нью-Йорк йўналиши бўйича учётган самолёт салонида топилган уяли телефон уни йўналишини ўзгартириб Лондоннинг «Хитроу» аэропортига қайтишга мажбур қилди. Гап шундаки, бортида 217 йўловчи ва 14 экипаж аъзоси бўлган самолётнинг салонида тўсатдан қўл

Хавфсизлик чораси кучайтирилди

телефони жиринглаб қолади, суруштирувлар натижасида ушбу телефон ҳеч кимга тегишли эмаслиги аниқланган. Кема капитани «Хитроу» аэропортининг хавфсизлик хизмати билан алоқа қилиб вазиятни тушунтиради, диспетчерлар парвозни давом эттиришни таклиф этишган. Бироқ, ўчувчи хавфсизлик нуктаи назарида самолётни буриб Лондонга йўл олган. Таъкидлаш керакки, янги қондаларга биноан Буюкбритания аэропортларидан учётган самолётлар бортига уяли телефон ва бошқа элект-

рон асбобларни олиб ўтиш таъқиқланган. 10 август кuni британ полицияси террористик ҳуружлар режасининг олди олинганлиги тўғрисида баёнот берган. Унда айтилишича, АҚШга учётган 12 та самолёт террорчилар томонидан портлатилишни режалаштирилган. Бир неча кун давомида Британия ҳўкуми муҳофаза қилиш органилари қатор аксилтерор операцияларини ўтказди. Мазкур рейдлар давомида 24 киши ҳибсга олинган деб хабар қилади «AFP» ахборот агентлиги.

Ўтганларнинг охирати обод бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси қонунчиликни мустаҳкамлаш муаммолари ва прокуратур-тергов ҳодимлари малакасини ошириш маркази жамоаси марказ катта ўқитувчиси Ш. Бердиевага олпаси

Ражабжон аянинг вафот этганлиги муносабати билан чўқур таъзия изхор қилади.

Тўйхат ўрнида

Табаррук ёшингиз муборак!

Инсон умри ганимат. Ҳаётда ҳар ким ўзидан яхши ном қолдиришга ҳаракат қилади. Ҳозир табаррук 85 ёшни қаршилаётган прокуратура фахрийси Анатолий Халасовни ҳам шундай инсонлар қаторида тилга оламиз. У киши ҳарбий прокуратура соҳасидаги кўп йиллик фаолияти давомида касбига содиқлиги билан ҳамкасбларига ўрнак бўлди.

Анатолий Михайлович иккинчи жаҳон уруши қатнашчиси. У киши уруш бошлангундан тугагунча фронтда бўлган. Урушдан омон қайтган, ўқига кирди. 1950 йили Тошкент юридик институтини таълим олган Анатолий Михайлович ишнинг ҳарбий прокуратурада терговчиликдан бошлади. Ўттири билан қонунчилиги, ҳарбий қисм ва бўлинмаларида ҳуқуқий тартиботни мустаҳкамлашга ҳиссасини қўшди. Фронтда кўрсатган қаҳрамонликлари учун бир неча марта давлат мукофотлари, орден ва медаллар билан тақдирланди.

Ҳаёт давом этаяпти. Аммо кексайганига қарамай, юрагидаги жўшқинлик уни бир лаҳза тинч қўймайди. Айниқса ҳаётдан завқ олиб яшаш ҳисси неваралари қуршоюда бўлганида янада ортади.

Хурматли Анатолий Михайлович Республика Бош прокуратураси жамоаси ҳамда фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази сизни кўтлуг ёшингиз билан табриқлайди. Сизга мустаҳкам соғлиқ, оилавий бахт ва узоқ умр тилаб қоламиз.

Прокуратура фахрийси, 20 йилдан ортиқ Бош прокуратурада бош ҳисобчи бўлиб ишлаган Анатолий Рогожников 75 ёшга тўлди. Бухгалтерия ҳисоб-китобларини адашмасдан амалга оширишда, маблагларнинг тўғри тақсимланишида шубҳасиз ҳисобчиларнинг ҳиссаси каттадир. Анатолий Васильевич ҳам узоқ йиллар самарали меҳнат қилиб, кўпчиликнинг ҳурматида сазовор бўлди.

— Инсоннинг тиригида қадрига етиш, хотирлашни бебаҳо қадрият деб ҳисоблайман, — дейди Анатолий Васильевич қувонч билан. — Касбим икисодчи. Ўзбекистон миллий банки, Молия вазирлиги, Қишлоқ ҳўжалиги вазирлигида бош ҳисобчи ёрдамчиси ва бош ҳисобчи лавозимларида меҳнат қилдим. Аммо кўп йилларни Ўзбекистон Бош прокуратурасида ўтказдим. Собик Иттифок даврида нафақат Республика прокуратураси, балки вилоят, туман ва шаҳар прокуратураларининг бухгалтериялари ҳам марказга, яъни Москвага бўйсунар эди. Бирон иш қилишдан олдин «тепадан рухсат олар эдик. Кўп ўтмай мустақил бухгалтерияга эга бўлдик. Кейинчалик марказий бухгалтерия Бош прокуратурада шаклланди. Мен ишлаган кезларда прокуратурага илк бор пул қўчириш йўли билан компютерлар олиб келинди. Умуман олганда, бухгалтерия соҳасида 45 йилдан ортиқ меҳнат стажим бор.

Шу кунларда отахонини табаррук ёши билан кўтлаб, ёр-дўстлари, шогирдлари таширф буюрмоқда. Фурсатдан фойдаланиб биз ҳам у кишига узоқ умр, соғлиқ, оилавий тотувлик тилаб қоламиз.

Республика Бош прокуратураси жамоаси ҳамда фахрийларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш жамоатчилиги маркази

Ёнбағирлари ёппасига дарахт билан қопланган тоғлар орасидаги дарада, сой ёқасида жойлашган болалар оромгоҳининг майдончасида тарбиячилар етакчилигида болалар саф торттилади. Тантанавор мусика садалари дилларни тўлқинлантиради. Катта тарбиячи Анжелика Эм оромгоҳда ёзги таътилни ўтказиб, август ойида туғилган турли ёшдаги болаларни даврага таклиф қилади. Улар алоҳида сафга тизилишади. Катта тарбиячи оромгоҳ бошлиғи Бахтиёржон Ирисовга сўз беради. У таваллуд кунлари шу ойда мишолланадиган болаларни «Оқтош» МЧЖга қарашли кимёгарлар оромгоҳи, тантанаво вакиллари таширф буюрган Чирчикдаги «Кимёсанот» корхонаси маъмурияти ва касабга уюшмалари ташкилотини номидан табриқлайди. Ўша баҳоларга ўқиб, барча орзуларига етишишини тилайди.

Сеҳрли калитча

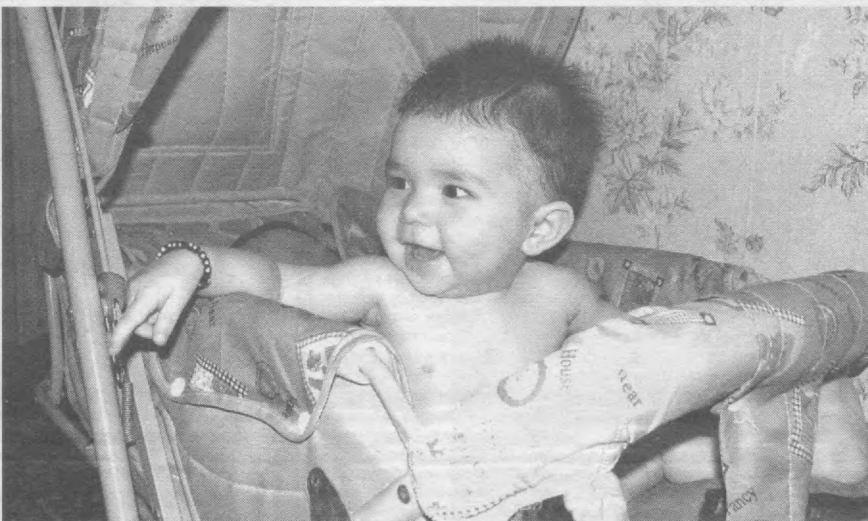
Тарбиячилар болаларнинг сеvimли эртаги «Бура-тино»дан тайёрланган сахнани намойиш этишади. Ташбака Тортило образида сандиқчани ҳамда унинг сеҳрли калитини даврага олиб чиқишади. Сандиқчани сеҳрли калитча билан очиб, туғилган кунлари августда мишолланадиган 40 та болани номма-ном ўртага таклиф қилиб соғаларини топширишади. Улар эртақ қаҳрамонлари билан даврада рақсга тушишади. Шундан сўнг барча болалар дастурхонга таклиф қилинади.

Оромгоҳда ёз ойлари корхоналарнинг касабга уюшмалари йўлланмиси билан чирчиқлик кимёгарларнинг 1200 дан зиёд фарзандлари уч сменада мароқли дам олишапти. Ҳар сменада ўша ойда туғилган болалар учун юқоридаги каби тантанали тадбирни ўтказиш аънаънага айланган.

— Ўтган ёзда ҳам мазза қилиб дам олгандим, — дейди 7-синф ўқувчиси Элёржон. — Ҳар куни шунчақка ўйин-кулгу...

Ун олти йилдан буён оромгоҳ бошлиғи лавозимида ишлаб келаётган Бахтиёржон Ирисов раҳбарлигидаги ходимлар болаларнинг қулфи-дилини очувчи сеҳрли калитча — эътибор, меҳр-оқибат билан кўнгилларга йўл топишади. Бир умр эсда қоладиган, эзгуликка етаклайдиган, болалар ўртасида дўстлик ришталарини боғлайдиган ранго-ранг тадбирларни ташкил қилишади. Ёзги таътилни сўнгги ойи ҳам охираяпти. Ҳадемай мактабларда ўқиб бошланади. «Оқтош» оромгоҳида қувнаб-яйраган болаларнинг кўнглида япроқ ёзган меҳр-оқибат эзгу меваларини бераверади.

Исроил ИБРОҲИМОВ

— Мен тайёрман, энди кўчага чиқамизми?

Факт

- ◆ Marlboro компаниясининг биринчи соҳибни ўлка рақибдан вафот этган.
- ◆ Марваридлар уксуда эриб кетар экан.
- ◆ Сиғирни зинадан тепага чиқариш мумкин, аммо пастга тушириб бўлмайди.
- ◆ Нью-Йорк таксичиларининг 90 фоизи эмигрантлардан иборат.
- ◆ Дунёдаги энг катта вулқон Япониянинг Киу-Шину оролидаги Аса вулқонидир. Вулқон оқинининг узунлиги 23 километрга етди. Ҳозирлиги эса 500 метр.
- ◆ Дунёдаги энг «ёш давлат» Яман ҳисобланади. Бу ерда аҳолининг 52 фоизи 15 ёшдан кичикдир.
- ◆ Қадимги Грециянинг Эсхилгача бўлган давридаги ҳамма театрларда бор-йўғи битта актёр бўлган. Эсхил иккинчи актёрни, Софокл эса учинчисини жорий этган.
- ◆ Уйларга рақам қўйиш 18 асрда Лондонда жорий этилган. Унгача уйлар уй соҳибининг номи билан аниқланган.
- ◆ Беш тонналик фил 1,5 тонна юкни кўтариши мумкин. Чумоли (50 кг.) эса 500 мг.лик, ўзидан 10 баравар оғирликдаги ўлик кўнғизни тортиб кетиш қудратига эга.

Камини ишга узокрокдан қатнайман. Йўлга бир-бир ярим соат вақт кетади. Бу орада кўп нарсани қилса бўлади. Биронта китоб ўқинишга ёки мириқиб мизгиб олишингиз мумкин. Жуда бўлмаганда ён-атрофингизда ўтириб кетаётган йўловчиларнинг сўхбатига қўлоқ туттишингиз мумкин. Бировларнинг гапига қўлоқ туттиш одобдан эмас-у, лекин олдинда шаниқлаб гаплашгандан кейин эшитмаслиқнинг илоҳи йўқ. Хуллас, сизга айтмоқчи бўлганим микроавтобусда уйга қайтаётган кўнларимнинг бирида бўлиб ўтганди.

Ҳар доимгидек ўриндиқларга ўрнашиб олганимиздан кейин, автобус жойидан жилди. Шуни кутиб тургандек йўловчиларнинг минг-мингари бошланди. Шу пайт олдимдаги ўриндиқда кетаётган икки кишининг сўхбати мени ўзига торта бошлади. Қўлоқ қургур ҳам шунчақ гапларга жуда ўч-да.

— Кеча Ўқтамнинг тўйига бордингизми?

— Боролмай қолдим-да, яхши ўтдими?

— Эссиз... Жуда яхши ўтди.

Йўлдаги хангома

Ароғи ҳам зўр экан. Шундай ичимиз.

— Яхшимикан?

— Айтаман-ку, зўр экан деб. Қаҳрамон аканинг тўйидаги ароқ эсингиздами?

— Ҳа, уни эслатманг. Ушанда қиш, бир ҳафта бошим оғриб юрганди. Тўйга ҳам шунчақ ароқ қўядими?! Хаси!

— Техник спиртдан қилган экан-да. Тўйга келганлар айтишди-ку. Кеча Ўқтамники то-заси экан. Бир мазза қилдик. Ичовили, ким таниш кўринса даврага тортиб ўйнайверибмиз дег...

Бу гапларни ўқиб, тўйларни гуллатадиган, ароқ деса ўзини томдан ташлайдиган икки эркак гаплашяпти деб ўйлаётгандирсиз? Афсуски, бундай эмас. Сўх-

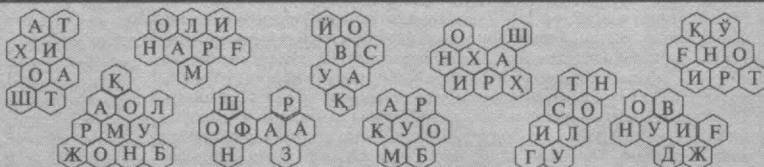
Бўлган воқеа

батдошлар бошида рўмол, эгинида узун қўйлак бўлган икки аёл. Ҳа, уч-тўрттадан фарзандлари бор, бир оиланинг бекаси бўлган аёллар. Сўхбат яна анча давом этди. Бу ҳолатга қилишни ҳам, йиғлашни ҳам билмай қолдим.

Биз аёлларимизни мақташни ёқтирамик. Бироқ олдимда ўтирган барваста аёлларнинг тўйхонада кўзлари сузилиб ўйнашини кўз олдимга келтирилди... Ё, худо! Доим ибодли, оқила ва нафосатли бўлган аёлларимизни пиёниста эркакларга менгашадиган ўзинг асра. Эссиз, ўқингиз биронта китоб олиб олсам бўларкан-а!

Фозил НИШОНОВ

Ҳарфларни тўғри кетма-кетликда улаб, республикамиз шаҳарлари номини аниқланг.

Утган сондаги ребус жавоблари: Тўрақўрғон, Ҳазораси, Эллиққатъа, Жалолқудук, Пастларгом, Каттақўрғон, Галлаорол, Зафаробод, Шаҳрисабз, Қизилтепа.

Афоризм

Инсон зоти ўзи учун она табиат унга ҳеч қачон раво кўрмаган муаммоларни ҳам ярата олади.

Huquq
yuridik gazeta

То'сисчи:
О'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi

Bosh muharrir vazifasini bajaruvchi:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:
Yusupboy G'OIPOV, Bahrididdin VALIYEV,
Svetlana ORTIQOVA, Tohir MALIK,
Sherzodxon QUDRATXO'JAYEV, Fozil
MAMASHARIPOV (mas'ul kotib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.
Telefon: 133-98-82, 133-10-53.
WWW.HUQUQ.UZ
E-mail: Info@huquq.uz.
Faks: 133-64-85, 133-10-53.

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 023-raqam bilan ro'yxatga olingan. Nashr ko'rsatkichi — 231

Tahririyatga kelgan qo'lyozma va suratlar egalari qaytarilmaydi. Mualliflarning fikrlari tahririyat fikridan farqlanishi mumkin. Nashrimizdan ko'chirib bosilganda «HUQUQ»dan olinganligi ko'rsatish shart. Tijorat ahamiyatiga molik materiallar belgisi ostida chop etiladi.

Buyurtma № — 1056.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.
Nabvatchi muharrir: M.DUSYAROVA
Musahhlili: A.MUSTAFOYEVA
Gazeta «Sharq» NIMK bosmaxonasida ofset usulida chop etildi. Korxona manzili: Toshkent shahar, Buyuk Taron ko'chasi 41-uy.

Bosmaxonaga topshirish vaqti: 20.00. Topshirildi: 17.30. 12345 78

Gazeta haftaniga chorsanba kunlari chiqadi.

Sotuvda erkin narxda